Nr. 13 - 14. Warszawa, dnia 15 kwietnia 1921 r. Rok III.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA SKARBU.

Cena niniejszego numeru 20 mk. (z przesyłką pocztową 22 mk.). Prenumerata kwartalna 250 mk. Cena ogłoszeń za tekstem wynosi od wiersza jednoszpaltowego petitem: 100 mk. Materjał redakcyjny oraz ogłoszenia, które na mocy przepisów obowiązujących podlegają opublikowaniu w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu", należy kierować do Redakcji, Leszno 5, tel. red. № 512-64, tel. admin. № 512-71.

Organizacja władz.

154.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18-go marca 1921 roku

w przedmiocie statutów organizacyjnych Ministerstw i Urzędów Centralnych.

Na mocy art. 13 i 15 dekretu o tymczasowej organizacji władz naczelnych z dnia 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. z 1918 r. Nr. 1 poz. 1) Rada Ministrów zarządza, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się załączone do niniejszego statuty organizacyjne Ministerstw i Władz Centralnych.

§ 2.

Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z niem przepisy, zawarte w poprzednio wydanych rozporządzeniach Rady Ministrów i poszczególnych Ministrów oraz Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

§ 3.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Prezydentowi Ministrów i właściwym Ministrom oraz Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów:
(—) *Witos.*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Skulski.*

Minister Spraw Zagranicznych:
(—) *E. Sapieha.*

Minister Skarbu:
(—) *Steczkowski.*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *St. Nowodworski.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) *M. Rataj.*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) *J. Raczyński.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *S. Przanowski.*

Minister Kolei Żelaznych:
(—) *Jasiński.*

Minister Poczt i Telegrafów:
(—) *Stesłowicz.*

Minister Robót Publicznych:
(—) *G. Narutowicz.*

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) *J. Jankowski.*

Minister Zdrowia Publicznego:
(—) *Chodźko.*

Minister Aprowizacji:
(—) *Grodziecki.*

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
(—) *T. Wilkoński.*

STATUT ORGANIZACYJNY MINISTERSTWA SKARBU.

§ 1. Ministerstwo Skarbu dzieli się na sześć departamentów: Administracyjny, Kredytowy, Budżetowy, Ceł, Podatków i Opłat, Akcyz i Monopolów oraz niewłączony do departamentów Wydział Prezydjalny.

§ 2. Departament Administracyjny składa się z pięciu wydziałów: Osobowego, Gospodarczego, Emerytalnego, Rachuby i Karnego:

a) Wydział Osobowy załatwia wszystkie sprawy osobowe urzędników Ministerstwa i urzędów podległych oraz układa preliminarz wydatków personalnych Ministerstwa.

b) Wydział Gospodarczy układa preliminarz wydatków rzeczowych Mininsterstwa i urzędów podległych, załatwia sprawy druków i wydawnictw oraz wszelkie sprawy gospodarcze Ministerstwa i urzędów podległych.

c) Wydział Emerytalny załatwia sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa w sprawach emerytalnych oraz przygotowywanie wniosków o dary z łaski.

d) Wydział Rachuby prowadzi rachunkowość wydatków Ministerstwa, listy płacy i wszystkie sprawy kasowe Ministerstwa.

e) Wydział Karny załatwia sprawy ustawodawstwa skarbowo-karnego i orzecznictwa w sprawach karnych, dotyczących podatków, akcyz, monopoli, opłat i ceł.

§ 3. Departament Kredytowy składa się z czterech wydziałów: Obrotu Pieniężnego Wewnętrznego, Zewnętrznego, Bankowego i Spółdzielczego.

a) Wydział Obrotu Pieniężnego Wewnętrznego załatwia sprawy emisji banknotów i pożyczek państwowych, sprawy giełd oraz państwowych loterji, mennicy, zakładów graficznych i papierni.

b) Wydział Obrotu Pieniężnego Zewnętrznego załatwia sprawy polityki finansowej w stosunkach z zagranicą, sprawy pożyczek i długów zagranicznych, pozwoleń na wywóz i przywóz walut i walorów zagranicznych i krajowych oraz sprawy kredytów zagranicznych dla instytucji i przedsiębiorstw krajowych.

c) Wydział Bankowy załatwia sprawy państwowych, społecznych i prywatnych zakładów kredytu długo- i krótkoterminowego, sprawy spółek akcyjnych i kantorów wymiany oraz sprawuje nadzór nad wszystkiemi temi instytucjami.

d) Wydział Spółdzielczy załatwia sprawy Rady Spółdzielczej i rozdziału kredytów przeznaczonych dla spółdzielni.

§ 4. Departament Budżetowy składa się z sześciu wydziałów: Ogólnego, Centralnej Księgowości i Kas, Budżetów Administracyjnych, Budżetów Przemysłowo-Handlowych, Komunikacyjnego i Wojskowego.

a) Wydział Ogólny załatwia sprawy ustawodawstwa budżetowego, zestawienia budżetu państwowego i kontroli jego wykonania, sprawy rozrachunków międzypaństwowych, oszczędności państwowych i finansów samorządowych.

b) Wydział Centralnej Księgowości i Kas załatwia sprawy przepisów kasowych i rachunkowych dla wszystkich władz i urzędów, otwiera, przenosi, zamyka i kontroluje kredyty w Centralnej Kasie Państwowej i kasach skarbowych, prowadzi rachunek ich obrotów, stanu gotowizny i znaków wartościowych, sprawuje nadzór nad niemi i reguluje ich zapasy, prowadzi kontrolę rachunków Ministerstwa w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, sporządza miesięczne i roczne zestawienia dochodów i wydatków państwowych oraz prowadzi ewidencję długów państwowych.

c) Wydział Budżetów Administracyjnych załatwia sprawy budżetów Ministerstw, urzędów centralnych oraz urzędów I i II instancji o charakterze administracyjnym.

d) Wydział Budżetów Przemysłowo-Handlowych załatwia sprawy budżetów o charakterze przemysłowo-handlowym lub gospodarczym oraz sprawy zakupów zagranicznych.

e) Wydział Komunikacyjny załatwia sprawy budżetów kolei żelaznych, poczt i telegrafów i innych środków komunikacji, kredytów inwestycyjnych kolejowych i robót publicznych oraz sprawy koncesji kolejowych.

f) Wydział Wojskowy załatwia sprawy budżetów wojskowych oraz kredytów plebiscytowych.

§ 5. Departament Ceł składa się z pięciu wydziałów: Organizacyjnego, Prawnego, Taryfowego, Kontroli Celnej i Straży Celnej.

a) Wydział Organizacyjny załatwia sprawy organizacji władz i urzędów celnych i wyszkolenia ich personelu oraz przedstawia Departamentowi Administracyjnemu wnioski, dotyczące mianowania, przenoszenia i zwalniania urzędników tych władz i urzędów.

b) Wydział Prawny załatwia sprawy ustawodawstwa, przepisów i rozporządzeń, dotyczących ochrony granic od przemytnictwa i postępowania celnego, orzecznictwa, dotyczącego wymiaru opłat celnych, załatwia sprawy międzynarodowych umów i konwencji celnych, ustawowych ulg celnych oraz przeprowadza inspekcję graniczną.

c) Wydział Taryfowy załatwia sprawy przepisów taryfowych celnych, dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu towarów, sprawy orzecznictwa dotyczącego towaroznawstwa oraz obejmuje doświadczalnię chemiczno-techniczną.

d) Wydział Kontroli Celnej prowadzi kontrolę i zestawienia wpływów celnych, statystykę celną oraz opracowuje budżet władz i urzędów celnych.

e) Wydział Straży Celnej załatwia sprawy organizacji, sprawy personalne i gospodarcze straży celnej oraz sprawuje jej zarząd.

§ 6. Departament Podatków i Opłat składa się z sześciu wydziałów: Organizacyjno-Egzekucyjnego, Podatków Majątkowych, Podatków Przemysłowych i Handlowych, Podatków od nieruchomości, Podatku Dochodowego i Opłat Stemplowych.

a) Wydział Organizacyjno-Egzekucyjny załatwia sprawy organizacji władz skarbowych dla poboru podatków bezpośrednich i opłat skarbowych i wyszkalania ich personelu, przedstawia Departamentowi Administracyjnemu wnioski, dotyczące mianowania, przenoszenia i zwalniania urzędników tych władz, załatwia sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa w zakresie egzekucji skarbowej, prowadzi ewidencję wymiaru i poboru podatków bezpośrednich i opłat oraz inspekcję władz skarbowych.

b) Wydział Podatków Majątkowych załatwia sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa w sprawach jednorazowej daniny majątkowej, dawnego podatku majątkowego i innych podobnych podatków w b. zaborze pruskim i austrjackim oraz sprawy pożyczki przymusowej.

c) Wydział Podatków Przemysłowych i Handlowych załatwia sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa w sprawach podatku od zysków wojennych, podatku przemysłowego, podatku dochodowego od kapitałów, podatku od skrzynek depozytowych, kotłów parowych i innych podobnych w b. zaborze pruskim i austrjackim.

d) Wydział Podatków od Nieruchomości załatwia sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa w sprawach podatku gruntowego, podymnego, hipotecznego, dawnego mieszkaniowego, od nieruchomości miejskich, od kapitałów i rent i innych podobnych w b. zaborze pruskim i austrjackim.

e) Wydział Podatku Dochodowego załatwia sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa w sprawach podatku dochodowego i innych podobnych w b. zaborze pruskim i austrjackim, sprawy finansów samorządów w zakresie pobierania podatków, sprawy opieki w dziedzinie podatków bezpośrednich nad obywatelami polskimi za granicą oraz wydaje opinje w sprawach podatkowych w związku z traktatami międzynarodowemi.

f) Wydział Opłat Stemplowych załatwia sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa w sprawach podatków spadkowego i od darowizn, stemplowego, giełdowego, przewozowego, od kart do gry, ubezpieczeniowego, wekslowego, od przedmiotów zbytku oraz wszelkich innych.

§ 7. Departament Akcyzy i Monopolów składa się z czterech wydziałów: Organizacyjno-Inspekcyjnego, Spirytusowego, Akcyzy i Podatków Pośrednich i Rachuby.

a) Wydział Organizacyjno-Inspekcyjny załatwia sprawy przepisów akcyzowych pod względem technicznego ich wykonania, sprawy organizacji, inspekcji i kontroli władz i urzędów akcyzowych i monopolowych i sprawy wyszkalania ich personelu oraz przedstawia Departamentowi Administracyjnemu wnioski, dotyczące mianowania, przenoszenia i zwalniania urzędników tych władz i urzędów; wreszcie załatwia sprawy organizacyjne i gospodarcze straży skarbowej.

b) Wydział Spirytusowy załatwia sprawy obrotu spirytusem, opłat od piwa, drożdży, miodu, wina oraz orzecznictwa w tych sprawach.

c) Wydział Akcyz i Podatków Pośrednich załatwia sprawy podatków pośrednich i akcyz od tytoniu, cukru i sztucznych środków słodzących, zapałek, gilz, soli, węgla i innych podobnych, orzecznictwa w tych sprawach oraz sprawy Dyrekcji monopolu tytoniowego.

d) Wydział Rachuby załatwia wszystkie sprawy rachunkowe Departamentu oraz wykonywa kontrolę dochodów, wymienionych w punkcie a, b i c Wydziałów Departamentu.

§ 8. Wydział Prezydjalny załatwia sprawy ogólne Ministerstwa, sprawy, wynikające ze stosunku Ministerstwa do Sejmu, Naczelnika Państwa, Rady Ministrów, innych Ministerstw i urzędów centralnych wszelkie sprawy, nienależące do zakresu czynności innych Wydziałów, sprawy organizacyjne, budżetowe, prasowe oraz sprawy Centralnego Urzędu Naftowego do czasu przyłączenia go do Ministerstwa Przemysłu i Handlu wydaje opinje prawne przeprowadza ostateczną redakcję projektów ustaw i rozporządzeń Ministerstwa; wydział ten obejmuje nadto sekretarjat Komitetu Ekonomicznego Ministrów oraz Kancelarję Główną Ministerstwa.

(Monitor Polski, Nr. 74 z d. 1/IV — 1921 r.).

Podatki bezpośrednie.

155.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 11 marca 1921 roku

w przedmiocie ograniczenia mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 12 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50 z r. 1920, poz. 307) o rozciągnięciu na obszarze b. zaboru rosyjskiego działania dekretu w przedmiocie wprowadzenia podatku od zysków wojennych z dnia 5 lutego 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 12 z r. 1919 poz. 136) na zyski względnie dochody osiągnięte w latach 1919 i 1920.

Na mocy art. 67 dekretu z dn. 5 lutego 1919 r., w przedmiocie wprowadzenia podatku od zysków wojennych (Dz. Pr. Nr. 12 z r. 1919, poz. 136), zarządza się, co następuje:

§ 1. Zawarte w § 1 rozporządzenia z dn. 12 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, z r. 1920, poz. 307), rozciągnięcie mocy obowiązującej dekretu z dnia 5 lutego 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 12 z r. 1919, poz. 136), w przedmiocie wprowadzenia podatku od zysków wojennych na obszarze b. zaboru rosyjskiego, na zyski, względnie dochody, osiągnięte w latach 1919 i 1920, ogranicza się tylko do zysków, względnie dochodów, osiągniętych w roku 1919.

Jeżeli podatek ten za rok 1920 został już wymierzony, ma go właściwa Władza skarbowa I instancji z urzędu umorzyć.

Nowych wymiarów za rok 1920 nie należy uskuteczniać.

§ 2. Brzmienie § 4 rozporządzenia zmienia się w ten sposób, że za ostatni wojenny rok podatkowy należy rozumieć rok 1919, względnie rok operacyjny 1919/1920.

§ 3. Zarządzone już w myśl części 3, paragrafu 3, zabezpieczenia podatku od zysków wojennych, obliczonego prowizorycznie za rok 1920, względnie przy przedsiębiorstwach sprawozdawczych za rok operacyjny 1920/1921, mają być uchylone w tym samym porządku w jakim nastąpiło zabezpieczenie podatku.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

w z. ( ) *Rybarski.*

(Dz. Ustaw Nr. 31, z dn. 6/IV 1921 r., poz. 187).

Monopol Tytoniowy.

156.

INSTRUKCJA RACHUNKOWA

dla G. D. M. T. i Urzędów podległych G. D. M. T.

G. D. M. T. na mocy rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z 30 marca 1920 roku prowadzi rachunkowość od 1-go kwietnia 1920 r. sposobem podwójnej buchalterji systemem włoskim, natomiast wszystkie urzędy podległe G. D. M. T. prowadzą nadal swą rachunkowość według systemu kameralistyki.

Jednak na mocy „Tymczasowych przepisów ogólnych", wydanych przez Ministerstwo Skarbu 30/XII 1920 r. (Dz. Urz. M. Sk. Nr. 4/21 r., poz. 38), wszystkie urzędy centralne Ministerstwa Skarbu, operujące kapitałem obrotowym, dochody których są uwidocznione w preliminarzu państwowym w formie czystego zysku i nie posiadające paragrafowanych wydatków budżetowych, mają prowadzić swą rachunkowość podwójną księgowością.

Aby na przyszłość ujednostajnić rachunkowość w całym Monopolu Tytoniowym, G. D. M. T. wprowadza z dniem 1-go stycznia 1921 r. we wszystkich fabrykach i urzędach sprzedaży wyrobów tytoniowych podwójną księgowość.

W G. D. M. T., tudzież w fabrykach o większych obrotach, wskazanemby było prowadzenie rachunkowości według podwójnej księgowości systemu włoskiego, natomiast w fabrykach o mniejszych obrotach, tudzież we wszystkich urzędach sprzedaży należy bezwarunkowo prowadzić podwójną księgowość według systemu amerykanskiego.

Przy prowadzeniu podwójnej księgowości systemem włoskim, bezwarunkowo prowadzić się musi:

a) Prima-notę kasową na wpływy i wydatki gotówkowe,

b) Dziennik buchalteryjny, do którego wpisywane są codziennie:

   a) pozycje przychodu i rozchodu z prima-noty kasowej,

   b) dzienne pozycje memorjałowe, oparte na poleceniach memorjałowych.

   Dzienniki pod a) i b) są księgami chronologicznemi.

c) Księga główna, podzielona na odpowiednie rachunki;

d) Księgi pomocnicze, prowadzone do niektórych rachunków księgi głównej.

   Księgi pod c) i d) są księgami systematycznemi.

e) Księga inwentarza.

Przy prowadzeniu zaś księgowości systemem amerykańskim muszą być prowadzone:

a) Dziennik-główna.

b) Księgi pomocnicze, prowadzone do niektórych rachunków, oznaczonych w powyższej księdze.

   Dziennik, dziennik-główna i księga inwentarza powinny być oparafowane: 1) dla Dyrekcji Monopolu Tytoniowego przez Biuro Prezydjum Ministerstwa Skarbu, 2) dla fabryk i urzędów sprzedaży — przez odnośne Urzędy Akcyz i Monopolów Państwowych.

Rachunki, które muszą być prowadzone w Monopolu Tytoniowym przy obu systemach, są następujące:

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kapitału obrotowego,
3) R-k Kasy,
4) R-k P. K. O.,
5) R-k P. K. K. P., względnie Kas Skarbowych,
6) R-k Ruchomości,
7) R-k Nieruchomości,
7-a) R-k dochodów i wydatków z nieruchomości,
8) R-k Amortyzacji,
9) R-k Pensji i zasług,
10) R-k Kosztów ogólnych,
11) R-k Kosztów fabrykacji,
11-a) R-k Produkcji,
12) R-k Kosztów sprzedaży,
13) R-k Materjałów surowych krajowych,
14) R-k Materjałów surowych zagranicznych,
15) R-k Fabrykatów gotowych własnych,
16) R-k Fabrykatów gotowych krajowych fabryk,
17) R-k Fabrykatów gotowych zagranicznych,
17-a) R-k Skrzyń,
18) R-k Opłat monopolowych,
19) R-k Opłat celnych,
20) R-k Dłużników i wierzycieli,
21) R-k Rozrachunków wewnętrznych,
22) R-k Inne dochody,
23) R-k Depozytów,
24) R-k Strat i zysków,
25) R-k Bilansu zamknięcia.

Z rachunków tych prowadzą się:

W Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego:

1) R-k bilansu otwarcia,
2) R-k kapitału obrotowego,
3) R-k kasy,
4) R-k P. K. K. P. (wzgl. Kas skarbowych),
5) R-k P. K. O.,
6) R-k Ruchomości,
7) R-k Nieruchomości,
8) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
9) R-k Amortyzacji,
10) R-k Pensji i Zasług,
11) R-k Kosztów ogólnych,
12) R-k Fabrykatów gotowych własnych,
13) R-k Fabrykatów gotowych krajowych fabryk,
14) R-k Fabrykatów gotowych zagranicznych,
15) R-k Opłat monopolowych,
16) R-k Opłat celnych,
17) R-k Dłużników i wierzycieli,
18) R-k Rozrachunków wewnętrznych,
19) R-k Inne dochody,
20) R-k Depozytów,
21) R-k Strat i zysków,
22) R-k Bilansu zamknięcia.

W Fabrykach Wyrobów Tytoniowych:

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kasy,
3) R-k Nieruchomości,
4) R-k Nieruchomości,
5) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
6) R-k Amortyzacji,
7) R-k Pensji i zasług,
8) R-k Kosztów ogólnych,

9) R-k Kosztów fabrykacji,
10) R-k Kosztów produkcji,
11) R-k Kosztów sprzedaży,
12) R-k Materjałów surowych krajowych,
13) R-k Materjałów surowych zagranicznych,
14) R-k Fabrykatów gotowych własnych,
15) R-k Fabrykatów gotowych krajowych fabryk,
16) R-k Fabrykatów gotowych zagranicznych,
17) R-k Skrzyń,
18) R-k Opłat celnych,
19) R-k Dłużników i wierzycieli,
20) R-k Rozrachunków wewnętrznych,
21) R-k Inne dochody,
22) R-k Depozytów,
23) R-k Strat i zysków,
24) R-k Bilansu zamknięcia.

W Urzędach sprzedaży Wyrobów Tytoniowych:

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kasy,
3) R-k Ruchomości,
4) R-k Nieruchomości,
5) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
6) R-k Amortyzacji,
7) R-k Pensji i zasług,
8) R-k Kosztów ogólnych,
9) R-k Kosztów sprzedaży,
10) R-k Fabrykatów gotowych własnych,
11) R-k Fabrykatów gotowych krajowych fabryk,
12) R-k Fabrykatów gotowych zagranicznych,
13) R-k Skrzyń,
14) R-k Dłużników i wierzycieli,
15) R-k Rozrachunków wewnętrznych,
16) R-k Strat i zysków,
17) R-k Bilansu zamknięcia.

ad 1) R-k Bilansu otwarcia.

Rachunek ten obejmuje stan czynny i bierny z początkiem okresu budżetowego.

Na podstawie bilansu zamknięcia, sporządzonego z końcem poprzedniego okresu budżetowego, sporządza się bilans otwarcia okresu następnego.

Ponieważ do ksiąg głównych i pomocniczych wszelkie sumy przenosi się z dziennika, przeto do dziennika złożonego z początkiem okresu wpisać należy, jako pierwszą pozycję, wszystkie rachunki bilansu otwarcia. Stanem czynnym uznajemy (Ma) bilans otwarcia, natomiast stanem biernym obciążamy (Winien) go.

A więc pierwsza pozycja dziennika:

Aktywa:

U 12 Rachunków
Ma R-k Bilansu otwarcia,
U R-ku Kasy
za pozostałą gotówkę z poprzedniego okresu,
U R-ku P. K. O.
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku P. K. K. P.
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Inwentarza
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Nieruchomości
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Materjałów surowych krajowych
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Materjałów surowych zagranicznych
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Fabrykatów gotowych własnych
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Fabrykatów gotowych krajowych
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Fabrykatów gotowych zagranicznych
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Dłużników (nasi dłużnicy)
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
U R-ku Rozrachunków wewnętrznych (R-k Zaliczeń)
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,

Pasywa:

U R-ku Bilansu otwarcia
Ma 3 Rachunki.
Ma R-k Wierzycieli
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
Ma R-k Depozytów
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,
Ma R-k Kapitału
saldo na 1-go stycznia 1921 r.,

Pozycje w dzienniku rozpoczyna się tak, że wpierw wypisuje się dłużnika (Debet), rozpoczynając od słów „U", następnie wypisuje się rachunek, a jeżeli rachunków jest więcej, natenczas należy wypisać ilość tychże, a następnie wpisuje się rachunek wierzyciela (Kredyt), rozpoczynając od słowa „Ma".

Po zaciągnięciu powyższych dwóch pozycji z dziennika do księgi głównej i ksiąg pomocniczych, założonych na nowy okres budżetowy, księgi te gotowe są do przyjęcia pozycji, dotyczących obrotów w nowym okresie sprawozdawczym.

ad 2) R-k Kapitału.

Rachunek ten przedstawia w chwili zaprowadzenia ksiąg różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów. Przy zamknięciu ksiąg w każdym z następnych okresów na rachunek ten zapisuje się różnicę między saldami, wykazanemi na rachunkach ruchomości i nieruchomości w końcu i na początku danego okresu.

Ponieważ dotąd w Urzędach i Fabrykach nie prowadzono rachunkowości podwójnej księgowości, a w dniu 1 stycznia muszą być otwarte rachunki bilansem otwarcia, przeto Urzędy i Fabryki muszą sporządzić każdy dla siebie szczegółowy inwentarz według stanu w dniu 31 grudnia 1920, na podstawie którego sporządzą bilans otwarcia. Różnica (Saldo) wyprowadzona po stronie „Ma" stanowi kapitał, który należy wraz z innemi aktywami i pasywami przeprowadzić przez dziennik.

Fabryki i urzędy podległe G. D. M. T. nie prowadzą tego rachunku, a zapisują odnośną sumę na rachunek „Rozrachunków wewnętrznych (rachunek G. D. M. T.)".

ad 3) R-k Kasy.

Rachunek ten przedstawia obrót gotówki, znajdującej się we fabryce, względnie urzędzie, zatem za wszelkie wpływy (przychody) w gotówce obciążamy (U) (Winien) rachunek kasy, zaś za wszelkie wypłaty (rozchody) uznajemy (Ma) tenże rachunek. Wpłaty uskutecznione w Pocztowej Kasie Oszczędności i Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i wypłaty uskutecznione tamże na podstawie czeków nie przeprowadza się przez ten rachunek.

Przy systemie włoskim przeprowadza się przez ten rachunek wszystkie pozycje z Prima-noty kaso-

wej. Saldo wyprowadzone na tym rachunku musi być zgodne że saldem, wyprowadzonym w Primanocie kasowej. Należy przytem pamiętać, że wyraz „Winien" (Debet) używamy do oznaczenia lewych stron wszelkich rachunków i oznacza:

a) w rachunkach kasy i towarów — przychód gotówki lub towarów,

b) w rachunkach innych „Winien" (winien nam) jest naszym dłużnikiem ten, czyje nazwisko figuruje w nagłówku.

Wyraz „Ma" (kredyt) używa się do oznaczenia prawych stron wszelkich rachunków i oznacza:

a) w rachunkach kasy i towarów — rozchód gotówki lub towarów,

b) w rachunkach innych „Ma" (ma u nas do żądania) jest naszym wierzycielem ten, czyje nazwisko figuruje w nagłówku rachunku.

ad 4) **R-k Pocztowej Kasy Oszczędności i**

ad 5- **R-k Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, wzgl. Kas skarbowych.**

Ponieważ Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego lokuje całą gotówkę z Monopolu tytoniowego w Centrali Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Warszawie na swym rachunku, zaś od 1 stycznia 1921 r. będzie wszelkie wpływy za wyroby tytoniowe i inne dochody z Monopolu gromadziła w Pocztowej Kasie Oszczędności na swój rachunek, zatem tylko Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego będzie prowadziła te rachunki, natomiast fabryki i urzędy za wpłaty za wyroby tytoniowe i inne dochody składane przez odbiorców w Pocztowej Kasie Oszczędności, będą obciążać nie rachunek Pocztowej Kasy Oszczędności lecz R-k „Rachunek rozrachunków wewnętrznych" (G. D. M. T.). W tenże sposób księgować się będzie wpływy do Kas Skarbowych.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego począwszy od stycznia 1921 r. będzie przekazywała przez Centralę P. K. K. P. w Warszawie dotacje miesięczne na opędzenie wydatków bieżących, a więc dla fabryk i urzędów sprzedaży wyrobów tytoniowych w siedzibie oddziałów P. K. K. P. do tychże oddziałów na otwartych już tam rachunkach odnośnych fabryk i urzędów, zaś dla fabryk względnie urzędów w miejscowościach gdzie niema tych Oddziałów, przez P. K. O. Fabryki i urzędy czerpać będą dotacje i przeprowadzać w dzienniku w sposób następujący:

P r z y k ł a d: Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego przekazuje za pośrednictwem P. K. K. P. dotację 50.000 mk. dla Urzędu sprzedaży wyrobów tytoniowych w Rzeszowie, zatem G. D. M. T. uznaje sumą tą r-k P. K. K. P., a obciąża r-k Rozrachunków wewnętrznych (Urząd sprzedaży w Rzeszowie). Tenże Urząd po podjęciu tej dotacji zapisuje na R-k Kasy po stronie „Winien" 50.000 mk. (obciąża ten rachunek za podjętą gotówkę), a na R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) po stronie „Ma" (uznaje G. D. M. T. tą sumą za otrzymaną dotację).

Fabryki i Urzędy, które mają kasy ogniotrwałe i dobre zabezpieczenie przed włamaniem mogą podejmować z konta własnego otworzonego w odnośnym oddziale P. K. K. P. z przekazanych im dotacji sumy większe, natomiast te urzędy, które nie posiadają takiego zabezpieczenia winny podejmować sumy mniejsze, potrzebne do wypłat, jednak zawsze sumy okrągłe n. p. 5.000, 10.000, 20.000 i t. p. Te jednak fabryki i urzędy, które będą otrzymywały dotacje za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności, a więc w urzędach pocztowych muszą podejmować całą przekazaną im dotację. Dlatego też te fabryki i urzędy mają obowiązek donieść Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego, że w braku odpowiedniego zabezpieczenia nie mogą u siebie w kasie przechowywać całej dotacji, a G. D. M. T. będzie przekazywała im dotację dwa razy na miesiąc.

ad 6) **R-k Ruchomości.**

Rachunek ten obciąża się zakupem wszelkich ruchomości, które należą do inwentarza, natomiast uznaje się ten rachunek kwotami, uzyskanemi ze sprzedaży tych ruchomości. Do Ruchomości należą:

1) inwentarz fabryczny,
2) maszyny do pisania,
3) urządzenia biurowe,
4) wszelkie sprzęty należące do inwentarza, a więc takie, które się nie zużywają prędko i są utrzymywane w ewidencji w księdze inwentarzowej.

ad 7) **R-k Nieruchomości.**

Rachunek ten obciążamy zakupem nieruchomości, remontem budowlanym t. zw. kapitalnym i różnemi instalacjami, czyli wydatkami zwiększającymi początkową wartość nieruchomości, natomiast uznajemy ten rachunek za sprzedaż lub ubytek tych nieruchomości.

Do rachunku tego należy bezwarunkowo prowadzić księgę inwentarzową, do której powinien być wpisany każdy nabyty sprzęt. Księga inwentarzowa będzie obejmowała dwa działy: dział I — Nieruchomości i dział II — Ruchomości.

Na amortyzację ruchomości ustanawia się pewne odsetki, wysokość których określa G. D. M. T., a które księguje się na R-k Amortyzacji po stronie kredyt, a na R-k Strat i zysków po stronie debet.

ad 7a) **R-k dochodów i wydatków z nieruchomości.**

R-k ten obciążamy remontem bieżącym, kosztami oświetlenia, utrzymaniem administratora i dozorcy, wszelkiemi opłatami n. p. podatków mieszkaniowych a uznajemy dochodami z nieruchomości.

ad 8) **R-k Amortyzacji.**

Rachunek ten uznajemy amortyzacją ruchomości i nieruchomości.

ad 9) **R-k Pensji i zasług.**

Rachunek ten obciążamy (Winien) wypłatą uposażeń służbowych i wszelkich dodatków funkcjonarjuszów państwowych etatowych i nieetatowych, następnie za wypłacone należytości na umundurowanie służby, zapomogi i remuneracje, przyznane funkcjonarjuszom państwowym, zatem wszelkie wydatki administracji osobowej księguje się na tym rachunku. Natomiast uznajemy (Ma) ten rachunek wszelkiemi zwrotami powyższych wypłat.

Do rachunku tego musi być prowadzona księga pomocnicza, podzielona na następujące rachunki:

a) Pensji i zasług,
b) Umundurowanie służby,

c) Zapomogi i remuneracje.

ad 10) **R-k Kosztów ogólnych.**

Rachunek ten obciążamy uskutecznionemi wypłatami na:

a) opłatę komornego, za wodę,
b) opał, światło i utrzymanie porządku,
c) materjały piśmienne,
d) druki zwykłe,
e) książki, mapy i pisma,
f) telefony, porto i depesze,
g) opłaty na rzecz gmin,
h) prowizje bankowe,
i) wsparcia dla byłych robotników i robotnic obecnie nie zajętych w fabryce,
j) koszty przesiedlenia, podróży i djety,
k) deputat tytoniowy i próbki dla funkcjonarjuszów Monopolu,
l) drobne wydatki,
m) bieżący remont ruchomości i nieruchomości fabrycznych,
n) naprawa sprzętów inwentarzowych.

Natomiast uznajemy ten rachunek wszelkimi zwrotami z tego tytułu.

Do rachunku tego prowadzi się książkę pomocniczą, podzieloną na poszczególne rachunki wymienione pod a) do m).

ad 11) **R-k Fabrykacji.**

Rachunek ten obciążamy wszelkiemi wydatkami związanymi z fabrykacją wyrobów tytoniowych i skrzyń, a więc:

a) surowcem krajowym oddanym z magazynu do fabrykacji,
b) surowcem zagranicznym, oddanym z magazynu do fabrykacji,
c) materjałami pomocniczemi (ekonomicznemi), oddanemi z magazynu do fabrykacji,
d) kosztem frachtów i przewozu,
e) kosztem konwoju,
f) kosztem oświetlenia oraz prądu elektrycznego dla maszyn,
g) kosztem materjałów opałowych, oddanych z magazynu do fabryki,
h) wypłatą wynagrodzeń dla robotników i robotnic,
i) zapomogami, przyznanemi przez G. D. M. T. robotnikom czynnym w poszczególnych wypadkach,
j) opłatami na rzecz kasy chorych i za ubezpieczenie robotników,
k) kosztem wyrobu skrzyń.

Natomiast uznajemy ten rachunek wszelkimi zwrotami z tego tytułu. (Wartość skrzyń księguje się na „R-ku skrzyń").

Do rachunku tego prowadzi się książkę pomocniczą, w której każdy wymieniony ad a) do k) rodzaj wydatku musi mieć odrębne konto. Wszelkie wydatki, związane z wyrobem skrzyń, jako to: kupno desek, gwoździ, przewóz, robocizna etc. księguje się na rachunek „Wyrobu skrzyń".

P r z y k ł a d: Fabryka pobiera ze składu surowiec do fabrykacji, na podstawie spisu (patrz wzór). Natenczas przeprowadza przez dziennik tę czynność w sposób następujący:

Obciąża (Winien) R-k kosztów fabrykacji (surowiec krajowy, względnie zagraniczny) wartością tego surowca w spisie oznaczoną, a **uznaje** (Ma) R-k materjałów surowych (krajowych lub zagranicznych) tą samą sumą.

ad 11a) **R-k Produkcji.**

Rachunek ten uznajemy wartością wyrobionych fabrykatów gotowych, oddanych z fabryki do magazynu, bez wartości opakowania. (Wartość skrzyń księguje się na „rachunek skrzyń").

Uznanie rachunku produkcji następuje w chwili kiedy fabryka wyrobione fabrykaty gotowe wraz z opakowaniem oddaje za spisem (według przyległego wzoru) do magazynu.

P r z y k ł a d: Fabryka przekazała do magazynu:

10.000 sztuk papierosów Sport	à	—.80	8.000 mk.
10.000 „ „ Damskich	„	1.20	12.000 „
10.000 „ „ Prezydent	„	1.40	14.000 „
10.000 „ „ Emir	„	1.00	10.000 „
10.000 paczek (25 gr.) tytoniu przedniego macedońsk.	„	25.00	250.000 „
w 25 pakach	„	180.00	4.500 „
Ogółem			298.500 mk.

zatem na podstawie tego spisu Fabryka przeprowadzi zarachowanie przez dziennik następującym sposobem:

Obciąży (Winien) R-k Fabrykatów gotowych własnych sumą 294.000 mk., a rach-k Skrzyń kwotą 4.500 mk. za wyrobione i dostarczone magazynowi do sprzedaży fabrykaty, a uzna (Ma) łączną sumę 298.500 mk. R-k Produkcji.

ad 12) **R-k Kosztów sprzedaży.**

Rachunek ten przedstawia koszty sprzedaży gotowych fabrykatów własnych, krajowych i zagranicznych.

Wszelkie zatem koszty, związane ze sprzedażą winny być przeprowadzone przez ten rachunek.

Rachunek ten obciążamy zatem wydatkami na:

a) wypłatę wynagrodzenia robotników i robotnic zajętych przy magazynach względnie urzędach sprzedaży wyrobów tytoniowych,
b) wypłatę zapomóg, przyznawanych dla tych robotników G. D. M. T.
c) kosztami frachtów i przewozu z fabryki do urzędu,
d) kosztami konwoju,
e) prowizją, przyznaną hurtownikom (składownikom) i sprzedawcy fabrykatów tytoniowych.

Natomiast uznajemy ten rachunek wszelkimi zwrotami z tego tytułu.

ad 13) **R-k Materjałów surowych krajowych** i

ad 14) **R-k Materjałów surowych zagranicznych.**

Rachunki te przedstawiają cały obrót surowca nabytego do fabrykacji wyrobów tytoniowych. Rachunki te obciąża się (Winien) wartością surowca nabytego do fabrykacji tudzież wydatkami związanymi ze sprowadzeniem surowca a uznaje się (Ma) wartością surowca oddanego do fabrykacji.

P r z y k ł a d: Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego zakupuje dla fabryki surowiec zagraniczny i wypłaca należność firmie, natenczas zapisuje u siebie w dzienniku buchalteryjnym:

Obciąża (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (Fabrykę) sumą, zapłaconą dostawcy za przesłane fabryce surowiec, a **uznaje** (Ma) R-k Polskiej Kra-

jowej Kasy Pożyczkowej za zapłaconą należność za surowiec i równocześnie posyła fabryce uwiadomienie o dokonanem kupnie surowca jej dostarczonego. Fabryka po otrzymaniu uwiadomienia zapisuje u siebie w dzienniku:

Obciąża (Winien) R-k Materjałów surowych zagranicznych wartością surowca według ceny nabycia, a **uznaje** (Ma) R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) tąż samą sumą za zapłacony przez Generalną Dyrekcję Monopolu Tytoniowego surowiec.

Z końcem roku saldo wyprowadzone na tych rachunkach musi być zgodne z wartością pozostałego, a niewyrobionego surowca, będącego na składzie.

ad 15) **R-k Fabrykatów gotowych własnych.**

Rachunek ten obciążamy (Winien) wartością wyrobów wyrobionych w fabrykach państwowych, a więc w fabrykach własnych, oddanych przez fabrykę magazynowi, na podstawie faktury czyli spisu tychże do sprzedaży.

Przykład 1: Magazyn fabryczny przesyła do Urzędu sprzedaży w Rzeszowie 2 wagony fabrykatów o wartości 8.000.000 mk. oraz opakowanie 60.000 mk., razem 8.060.000 mk. Przeto u siebie fabryka zapisuje:

Obciąża (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (Urząd sprzedaży w Rzeszowie) sumą 8.060.000 mk. za wysłany towar do sprzedaży na podstawie faktury z dnia . . . . . Nr. . . . . ., a **uznaje** (Ma) R-k Fabrykatów gotowych własnych sumą 8.000.000 mk. (wyrobów krajowych lub zagranicznych) a sumą 60.000 mk. rachunek skrzyń.

Następnie odnośny Urząd sprzedaży wyrobów tytoniowych po otrzymaniu tych 2 wagonów fabrykatów i po sprawdzeniu na podstawie otrzymanej faktury ilości tychże, zapisuje u siebie:

Obciąża (Winien) R-k Fabrykatów gotowych własnych (względnie krajowych lub zagranicznych) sumą . . . . 8.000.000 mk. za otrzymane z fabryki n. p. Krakowskiej pg. faktury z dnia . . . . Nr. . . . fabrykaty do sprzedaży oraz r-k skrzyń — sumą 60.000 mk., a **uznaje** (Ma) R-k Rozrachunków wewnętrznych (Fabryka, Kraków) łączną sumą 8.060.000 mk.

Tenże Urząd sprzedaje te fabrykaty hurtownikom (składnikom), którzy należności płacą do Pocztowej Kasy Oszczędności, na rachunek Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego.

Natenczas zarachowanie przeprowadza się przez dziennik w taki sposób:

Obciąża (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) sumą wpłaconą przez składownika, względnie nabywcę fabrykatów tytoniowych (imię, nazwisko i miejscowość tegoż podać należy), a uznaje wartością wyrobów R-k Fabrykatów własnych (krajowych lub zagranicznych, zależnie od tego, jakie fabrykaty zostały sprzedane), a rachunek Skrzyń — ich wartością.

Ponieważ wartość brutto sprzedanych fabrykatów jest wyższą o prowizję, którą potrącono hurtownikom (składownikom), przeto należy przeprowadzić przez dziennik:

Obciążyć (Winien) R-k Kosztów sprzedaży (Prowizja) sumą w zamówieniu uwidocznioną z tytułu prowizji w jednej kwocie, bez względu na rodzaj sprzedanych fabrykatów, a uznać R-k Fabrykatów własnych, względnie krajowych lub zagranicznych, odpowiedniemi kwotami. Jednak łączna suma kwoty wpłaconej przez składownika oraz prowizja musi się równać sumie księgowanej na kredyt (Ma) R-k fabrykatów.

Przykład 2.

Magazyn fabryczny przesyła deputat tytoniowy, względnie próby dla funkcjonarjuszów Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego i przeprowadza to u siebie w sposób następujący:

Obciąża (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) wartością deputatu, na fakturze uwidocznioną, a **uznaje** R-k Fabrykatów własnych, względnie krajowych lub zagranicznych tą samą sumą.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego otrzymawszy te wyroby przeprowadza w dzienniku:

Obciąża (Winien) R-k kosztów ogólnych (Deputaty i próby tytoniowe) za otrzymnae z fabryki fabrykaty, a uznaje R-k Rozrachunków wewnętrznych (daną fabrykę) za dostarczone wyroby tytoniowe pg. faktury z dnia . . . . . Nr. . . . .

ad 16) **R-k Fabrykatów gotowych krajowych i**

ad 17) **R-k Fabrykatów gotowych zagranicznych.**

Rachunki powyższe obciąża się wartością zakupionych fabrykatów, natomiast uznaje się te rachunki sumami osiągniętemi ze sprzedaży tych wyrobów.

Ponadto G. D. M. T. obciąża ten ostatni rachunek wydatkami związanymi ze sprowadzeniem surowca.

Ponieważ zakup tych fabrykatów uskutecznia Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego, a Fabryka, względnie Urząd sprzedaży odbiera te wyroby do rozsprzedaży, przeto przeprowadzenie przez dziennik uskutecznia się w sposób podany w przykładzie.

Przykład.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego zakupuje od fabryki prywatnej wyroby tytoniowe.

Na podstawie rachunku przedłożonego przez firmę i potwierdzenia fabryki, względnie urzędu, który te fabrykaty otrzymał, Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego wyrównywa rachunek czekiem na Polską Krajową Kasę Pożyczkową i tranzakcję tę przeprowadza przez dziennik w następujący sposób:

Obciąża (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (Fabrykę, względnie Urząd, który otrzymał te wyroby do sprzedaży) sumą sprzedażną, według obowiązującego cennika, a uznaje (Ma) P. K. K. P. sumą wypłaconą firmie, zaś R-k Strat i zysków różnicą tych sum, zatem pozycja zbiorowa R-k Rozrachunków wewnętrznych (fabryka, wzgl. Urząd).

Ma 2 rachunki za sumę sprzedażną:

1) Ma R-ku P. K. K. P.
   za wypłaconą firmie należność za dostarczone wyroby;
2) Ma R-ku Zysków i strat,
   za zysk na różnicy cen.

Na podstawie uwiadomienia z Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego, fabryka zapisuje w dzienniku u siebie:

Obciąża (Winien) R-k **Fabrykatów gotowych** krajowych sumą sprzedażną wyrobów, według cen-

nika, a **uznaje** (Ma) R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) tąż samą sumą, zatem fabryka, względnie Urząd pisze: U R-ku fabrykatów krajowych Ma R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) za dostarczone wyroby.

Następnie fabrykaty te fabryka sprzedaje, a należności za te wyroby hurtownicy (składownicy) wpłacają do Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego.

Fabryka zarachuje u siebie w dzienniku:

Obciąża (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) sumą faktycznie wpłaconą za uskutecznioną przez hurtownika (składownika) wpłatę do P. K. O., a **uznaje** (Ma) tą samą suma R-k Fabrykatów gotowych krajowych, wzgl. zagranicznych, następnie ponieważ wartość brutto sprzedanych wyrobów jest faktycznie wyższą o prowizję przyznaną hurtownikowi (składownikowi), przeto przeprowadża w dzienniku:

Obciąża (Winien) R-k Kosztów sprzedaży (Prowizja) za przyznaną prowizję hurtownikowi (składownikowi), a uznaje (Ma) tą samą R-k Fabrykatów gotowych krajowych, wzgl. zagranicznych. Zatem należy przy tej pozycji ułożyć pozycję zbiorową w następujący sposób:

Ma R-k fabrykatów krajowych,

U 2 R-ków za cenę sprzedażną,

1) U R-ku Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.).
za wpłatę składownika do P. K. O.

2) U R-ku Kosztów sprzedaży,
za prowizję.

ad 17a) R-k **Skrzyń.**

R-k ten obciąża się wartością po cenie sprzedażnej skrzyń, zrobionych w fabryce, tudzież otrzymanych z powrotem od hurtownika po tejże cenie, a uznaje się sprzedażą skrzyń.

ad 18) R-k **Opłat monopolowych**

Rachunek ten uznaje się (Ma) wpływami z opłat monopolowych, a obciąża się zwrotami z tego tytułu.

Rachunek ten prowadzi tylko Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego, albowiem dochód ten tylko na rachunek G. D. M. T. wpływa za pośrednictwem Kas Skarbowych, przeto Fabryki i Urzędy rachunku tego nie prowadzą.

ad 19) R-k **opłat celnych.**

Rachunek ten obciąża się opłatami celnemi, a uznaje się zwrotami z tego tytułu.

ad 20) R-k **Wierzycieli i dłużników.**

Rachunek ten prowadzi się dla dłużników i wierzycieli Monopolu Tytoniowego, z którymi prowadzi się obrachunek za dostawy dla Monopolu, względnie za otrzymane na kredyt, t. j. na spłatę późniejszą z Monopolu wyroby tytoniowe.

Rachunek ten obciąża się (Winien) zaliczkami, wpłaconemi à conto należności naszym dostawcom, względnie należnością za dostarczony towar na spłaty w ratach, a **uznaje** się rachunkami dostawców, względnie spłatami, uskutecznionemi przez naszych dłużników.

Do rachunku tego prowadzi się książkę pomocniczą, w której każdy dłużnik, względnie wierzyciel ma osobne konto.

W księdze tej część rachunków ma saldo debetowe, część zaś kredytowe. Odnośny rachunek zbiorowy księgi głównej zamyka się dwoma saldami. Suma strony debetowej więcej suma sald kredytowych księgi szczegółowej równa się sumie kredytowej, więcej suma sald debetowych księgi szczegółowej.

P r z y k ł a d 1.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego zakupuje surowiec dla Fabryki i na rachunek należności płaci dostawcy zaliczkę. Należność zarachowuje u siebie:

Obciąża (Winien) R-k Wierzycieli i dłużników tą sumą, a **uznaje** (Ma) R-k Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej tą samą sumą, za uskutecznioną wypłatę.

Po złożeniu przez dostawcę rachunku na dostarczony surowiec i po zbadaniu na podstawie sprawozdania fabryki, że surowiec ten został należycie, według umowy dostawiony, następuje wyrównanie rachunku przez Generalną Dyrekcję Monopolu Tytoniowego, która wypłacając resztę należności i zarachowuje:

Obciąża (Winien) R-k Wierzycieli i dłużników resztującą należność, a **uznaje** (Ma) R-k Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej za uskutecznioną wypłatę, następnie zaś **obciąża** (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (np. Fabrykę w Warszawie) całą wartością zakupionego surowca, a **uznaje (Ma)** R-k Wierzycieli i dłużników tą samą sumą, na podstawie sprawdzonego rachunku dostawcy.

Równocześnie zawiadamia Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego odnośną fabrykę o wyrównaniu rachunku za dostarczony fabryce surowiec, polecając następujące zarachowanie w dzienniku:

Obciążyć (Winien) Materjałów surowych zagranicznych, wartością tegoż, a **uznać** (Ma) R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) tą samą sumą.

P r z y k ł a d 2.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego zakupiła dla wojska papierosy zagraniczne i takowe odebrał Wojskowy Centralny Urząd Gospodarczy na Pradze, według poświadczenia, dołączonego do rachunku.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego, po sprawdzeniu rachunku dostawcy zapisuje w dzienniku:

Obciąża (Winien) R-k Fabrykatów gotowych zagranicznych sumą ceny nabycia, a uznaje (Ma) tą samą sumą R-k Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, za wypłaconą dostawcy należność za papierosy — następnie obciąża (Winien) R-k Wierzycieli i dłużników (Wojskowy Centralny Urząd Gospodarczy) ceną sprzedaży, według rachunku, wystawionego dla W. C. U. G. na Pradze, a tą samą sumą uznaje (Ma) R-k Fabrykatów gotowych zagranicznych.

Wojskowy Centralny Urząd Gospodarczy wpłaca sumę, którą winien Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, wobec czego należy:

Obciążyć (Winien) R-k Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej sumą wpłaconą przez W. C. U. G., a uznać R-k Wierzycieli i dłużników (W. C. U. G.) tą **kwotą.**

ad 21) R-k **Rozrachunków wewnętrznych.**

R-k ten służy do zapisywania rozrachunków G. D. M. T. z fabrykami i urzędami sprzedaży wyrobów tytoniowych, oraz tych ostatnich pomiędzy sobą. Jest to zatem rachunek odpowiadający dziennikowi konto-korrento, względnie rachunkowi sum obrotowych w kameralistyce.

P r z y k ł a d 1.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego zakupuje dla Fabryki w Warszawie 2 maszyny do pisania za 90.000 mk.

Po sprawdzeniu odnośnego rachunku G. D. M. T. zapisuje w dzienniku buchalteryjnym:

Obciąży (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (Fabrykę w Warszawie) sumą . . . . 90.000 mk. za dostarczone fabryce 2 maszyny do pisania i uzna (Ma) Polską Krajową Kasę Pożyczkową tą samą sumą za uskutecznioną wypłatę należności firmie K. Brun, za dostarczone maszyny. Równocześnie Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego zawiadamia o tem Fabrykę w Warszawie, oraz dołącza kopje rachunku.

Fabryka w Warszawie, po otrzymaniu zawiadomienia zapisuje u siebie w dzienniku:

Obciąża (Winien) R-k Inwentarza sumą . . . . 90.000 mk., za otrzymane maszyny, a uznaje (Ma) R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) tą samą sumą.

P r z y k ł a d 2.

Fabryka w Krakowie wysyła próbki fabrykatów tytoniowych do Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego, natenczas zapisuje u siebie w dzienniku:

Obciąża (Winien) R-k Rozrachunków wewnętrznych (G. D. M. T.) wartością ceny taryfowej, a uznaje (Ma) tą samą sumą R-k Fabrykatów gotowych własnych, względnie krajowych lub zagranicznych.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego, po otrzymaniu prób tytoniu księguje:

Obciąża (Winien) R-k Kosztów ogólnych (Deputaty i próbki tytoniowe) wartością tych próbek a uznaje (Ma) R-k Rozrachunków wewnętrznych (Fabrykę w Krakowie) tą sumą.

ad 22) R-k **Inne dochody.**

Rachunek ten uznaje się dochodami nie objętemi powyższemi rachunkami oraz wpływami za druki płatne, a obciąża się go wszelkiemi zwrotami z tego tytułu, oraz zakupem druków płatnych. Rachunek ten prowadzi tylko G. D. M. T.

ad 23) **Rachunek depozytów.**

Rachunek ten prowadzi się na złożone w gotówce depozyty, kaucje i inne walory, nie należące do Monopolu Tytoniowego, a złożone, celem zabezpieczenia kontraktów i umów.

Rachunek ten uznaje się za złożoną gotówkę i walory według wartości nominalnej, a obciąża się instytucję, w której depozyt został złożony.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą, tak zwaną księgę depozytów, gdzie każdy depozyt i kaucja muszą być utrzymywane w ścisłej ewidencji.

ad 24) R-k **Zysków i strat.**

Rachunek ten przedstawia zyski lub straty odnośnego urzędu.

Obciąża się (Winien) powyższy rachunek stratami na poszczególnych rachunkach, wyprowadzonemi z końcem okresu budżetowego, zaś uznaje się osiągniętemi zyskami. W ciągu okresu gospodarczego przez rachunek ten przeprowadza się tylko straty, powstałe z ubytków fabrykatów tytoniowych przy transporcie, wskutek kradzieży lub innego wypadku, i to na polecenie Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego. Fabryka lub Urząd bez upoważnienia Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego nie może przez ten rachunek przeprowadzić żadnej straty w ciągu okresu gospodarczego. G. D. M. T. uznaje ten rachunek zyskami, osiągniętymi z różnicy między cenami sprzedaży i zakupu.

P r z y k ł a d.

Urząd sprzedaży, względnie Fabryka, przy odbiorze transportu fabrykatów skonstatował brak pewnej ilości tychże, natenczas na razie przeprowadza przez dziennik ilość i wartość fabrykatów, jaką winien otrzymać pg. faktury. Po spisaniu protokółu natychmiast donosi Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego o zauważonym braku i dołącza protokół. Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego, po wdrożeniu dochodzenia wydaje zlecenie i wartość brakujących fabrykatów poleca przeprowadzić przez R-k Strat i zysków, a mianowicie:

Obciążyć (Winien) R-k Strat i zysków, a **uznać** (Ma) R-k Fabrykatów gotowych.

Do czasu nadejścia odnośnego polecenia z Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego należy ubytki te utrzymywać w ścisłej ewidencji w odpowiedniej książce, założonej do tego celu, gdyż straty te nie będą na razie przeprowadzane przez dziennik materjałowy. W prowadzonej w tym celu kontrolce należy notować datę i liczbę doniesienia o tem Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego. Urząd ma starać się, aby sprawy, dotyczące ubytków były na czas załatwione, tak, aby były przeprowadzone przez dziennik najpóźniej przed końcem okresu budżetowego.

Z końcem okresu gospodarczego wyniki z rachunków:

a) R-ku Pensji i zasług,
b) R-ku Kosztów ogólnych,
c) R-ku Kosztów sprzedaży,
d) R-ku Opłat monopolowych,
e) R-ku Opłat celnych,
f) R-ku Inne dochody,
g) R-ku Produkcji,

przeprowadza się przez R-k Strat i zysków. Ponadto G. D. M. T. różnicą sald końcowych i początkowych z rachunku ruchomości i nieruchomości przenosi na rachunek kapitału. Wyprowadzone na rachunku Strat i Zysków saldo przenosi G. D. M. T. na R-k Ministerstwa Skarbu, a fabryki i urzędy na R-k „Rozrachunków wewnętrznych" (G. D. M. T.).

ad 25) R-k **Bilansu zamknięcia.**

Rachunek ten przedstawia końcowy stan czynny i bierny danego Urzędu z końcem okresu gospodarczego.

Ostatnie dwie pozycje dziennika z końcem roku przeznaczone są na przeniesienie slad z rachunków:

1) c z y n n y c h:

a) R-ku Kasy,
b) R-ku Pocztowej Kasy Oszczędności,

c) R-ku Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, wzgl. Kas skarbowych,
d) R-ku Ruchomości,
e) R-ku Nieruchomości,
f) R-ku Skrzyń,
g) R-ku Materjałów surowych krajowych,
h) R-ku Materjałów surowych zagranicznych,
i) R-ku Fabrykatów gotowych własnych,
j) R-ku Fabrykatów gotowych krajowych,
k) R-ku Fabrykatów gotowych zagranicznych,
l) R-ku Dłużników i wierzycieli (nasi dłużnicy),
m) R-ku Rozrachunków wewnętrznych (nasi dłużnicy).

2) biernych:

a) R-ku Kapitału,
b) R-ku Wierzycieli i dłużników (nasi wierzyciele),
c) R-ku Rozrachunków wewnętrznych (nasi wierzyciele),
d) R-ku Depozytów,
e) R-ku Amortyzacji,

Przykład ułożenia końcowych pozycji dziennika.

Stan czynny:

U R-ku Bilansu zamknięcia
Ma 13 rachunków:
Ma R-k Kasy
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Pocztowej Kasy Oszczędności
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Ruchomości
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Skrzyń
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Nieruchomości
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Materjałów surowych krajowych
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Materjałów surowych zagranicznych
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Fabrykatów gotowych własnych
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Fabrykatów gotowych krajowych
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Fabrykatów gotowych zagranicznych
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Dłużników i wierzycieli (nasi dłużnicy)
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
Ma R-k Rozrachunków wewnętrznych (nasi dłużnicy
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,

Stan bierny:

U 5 Rachunków
Ma R-k Bilansu zamknięcia:
U R-ku Kapitału,
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
U R-ku Dłużników i wierzycieli (nasi wierzyciele)
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
U R-ku Rozrachunków wewnętrznych (nasi wierzyciele)
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
U R-ku Depozytów
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,
U R-ku Amortyzacji
saldo na 31-go grudnia 1921 r.,

Saldo na rachunku amortyzacji powinno się znajdować w Centralnej Kasie Państwowej na rachunku depozytowym Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego.

Coroczny przyrost amortyzacji winien być wpłacany na ten rachunek niezwłocznie po sporządzeniu bilansu zamknięcia.

Po zapisaniu tych dwóch pozycji do dziennika i przeniesieniu sald do poszczególnych rachunków, wszystkie rachunki w księdze głównej zostały wyrównane.

Przed sporządzeniem bilansu zamknięcia należy sporządzić dokładny inwentarz, a to celem sprawdzenia, czy wyprowadzone salda na odnośnych rachunkach w księdze głównej zgodne są z rzeczywistym stanem rzeczy.

Przepisy wykonawcze.

Na podstawie bilansów surowych zarówno Centrali, jakoteż wszystkich fabryk i urzędów, prowadzi Generalna Dyrekcja Mon. Tyt. zbiorowy dziennik—główną. Fabryki i urzędy sprzedaży winny sporządzać tylko jeden bilans surowy za dany miesiąc z własnych obrotów.

Bilans surowy obejmuje obroty za każdy miesiąc ze wszystkich rachunków księgi głównej, względnie obroty za cały miesiąc z rachunków dziennika—główna amerykańskiego, przyczem księgi pomocnicze powinny być uprzednio **bezwarunkowo** uzgadniane z księgą główną.

Bilans surowy księgi głównej obejmuje następujące rubryki:
1) liczba porządkowa,
2) nazwa rachunku,
3) sumy na poszczególnych rachunkach od początku okresu do miesiąca sprawozdawczego Winien — Ma,
4) sumy w miesiącu sprawozdawczym Winien— Ma,
5) sumy łączne rubr. 3 i 4 Winien — Ma,
6) sumy saldowe ostateczne Winien — Ma,

Ponieważ suma każdej pozycji zapisana jest jednocześnie na debecie jednego i na kredycie drugiego rachunku, przeto suma obrotów za dany miesiąc (czy okres) na debecie (Winien) musi się równać sumie obrotów na kredycie (Ma).

Fabryki i urzędy wyrobów tytoniowych będą prowadziły dziennik — główną systemem amerykańskim. O ile fabryki w Krakowie i Warszawie, a więc fabryki o większych obrotach, mają wykwalifikowanych pracowników-buchalterów, mogą prowadzić księgowość systemem włoskim, w przeciwnym razie należy prowadzić takową systemem amerykańskim.

W dziennikach materjałowych i fabrycznych i ekonomicznych nie zachodzą na razie żadne zmiany i należy je prowadzić w sposób dotychczasowy. Należy tylko dzienniki te prowadzić w zeszytach (książkach) całorocznych i winny one być foliowane i oprawione.

Księgę główną, księgi pomocnicze, kasową (Prima-nota, prowadzona tylko przy systemie włoskim), następnie dziennik amerykański — główną (który jest zarazem księgą główną) należy prowadzić w księgach oprawnych, foliowanych i mają one obejmować tylko jeden okres gospodarczy.

Ponieważ dziennik prowadzony systemem amerykańskim jest zarazem i księgą główną, przeto przy sumowaniu należy wyprowadzać podwójne sumy: czarnym atramentem sumy miesięczne, a czerwonym sumy obejmujące wyniki od początku okresu budżetowego, tak, że z sumy czerwonej można będzie widzieć odrazu, jaki dochód, względnie wydatek uskuteczniono od początku okresu, aż do końca danego miesiąca (np. od 1 stycznia 1921 do 31 lipca 1921).

Przy systemie włoskim z dziennika buchalteryjnego przenosi się wszystkie pozycje do księgi głównej na odpowiednie rachunki, a następnie z tegoż dziennika do ksiąg pomocniczych. Z dziennika—główna prowadzonego systemem amerykańskim przenosimy pozycje tylko do ksiąg pomocniczych na odnośne rachunki.

Rachunki przedstawione do uregulowania winny zawierać:

1) potwierdzenie odbioru przez magazyniera wyszczególnionych w nich przedmiotów,
2) dowód sprawdzenia rachunku przez buchaltera:
   a) że rachunek jest dobrze obliczony,
   b) że posiada kopję,
   c) że jest należycie opłacony stemplem,
   d) że odnotowano na nim Nr. pozycji odnośnej książki inwentarzowej, materjałowej, bibliotecznej, o ile przedmiot podlega inwentaryzacji,
3) akceptację przez naczelnika względnie kierownika wydziału, który obstalunek dawał, że jest zgodnym z wydanem poleceniem lub umową.

Do tak zaświadczonego rachunku buchalter wypisuje asygnatę kasową rozchodową, złożoną z 3 jednakowych części, pisanych atramentowym ołówkiem przez kalkę, z których 2 wyrywa się z asygnarjusza i przedstawia obie do podpisu upoważnionej przez szefa urzędu do asygnowania sum osobie.

Po skonstatowaniu, że rachunek jest potwierdzony przez magazyniera, sprawdzony i akceptowany, buchalter bada, czy rachunek jest należycie pokwitowany i ostemplowany, poczem wypisuje asygnatę kasową na imię osoby, upoważnionej na rachunku do odbioru pieniędzy. Kasjerowi pod żadnym pozorem nie wolno wypłacić, ani przyjąć do kasy żadnej sumy bez piśmiennego polecenia w formie asygnaty kasowej. Jeżeli upoważnienie nie jest wymienione na rachunku, buchalter przed wystawieniem asygnaty sprawdza, czy osoba, przedstawiająca do opłaty rachunek, posiada ogólne upoważnienie, wydane przez wystawcę rachunku do odbioru pieniędzy i robi o tem na rachunku adnotację.

Pierwszy egzemplarz asygnaty, pisany atramentowym ołówkiem, przesyła się do kasjera celem dokonania wypłaty, drugi zaś z tych dwóch egzemplarzy przesyła się wraz z rachunkiem i jego kopją, oraz z zaświadczeniem magazyniera do buchalterji w celu dokonania książkowań. Jednocześnie buchalter oznacza na asygnacie numer pozycji dziennika buchalteryjnego.

Kasjer sprawdza tożsamość osoby, na imię której wystawiona jest asygnata i po ściągnięciu na asygnacie podpisu jej, stwierdzającego odbiór gotowizny, dokonywa wypłaty i nakłada stempel „wypłacono".

Dla kasjera jedynym i wystarczającym dowodem jest taka asygnata, opatrzona jak podano wyżej, podpisami szefa urzędu, lub jego zastępcy oraz wymienionej w asygnacie osoby, odbierającej pieniądze, z tem zastrzeżeniem, że stwierdzenie tożsamości tej osoby należy do obowiązków kasjera.

Wpłaty sum do kasy odbywają się na zasadzie asygnat przychodowych złożonych także z 3 jednakowych części wypisywanych ołówkiem atramentowym przez kalkę przez buchalterję, po sprawdzeniu wysokości przypadającej sumy. Dwie z nich przesyła się do kasy. Wpłacający winien potwierdzić na asygnacie przychodowej wysokość wpłaconej sumy. Kasjer zatrzymuje jeden egzemplarz asygnaty, drugi zaś po ostemplowaniu go stemplem „zapłacono" i opatrzeniu swym podpisem i datą odsyła do buchalterji w celu dokonania księgowań. Jednocześnie buchalter oznacza na asygnatach numer pozycji dziennika buchalteryjnego i sprawdza je codziennie z odnośnymi grzbietami, wreszcie prowadzi ścisłą ewidencję wszystkich wypisanych a nie zrealizowanych asygnat.

Asygnaty są numerowane bieżącemi numerami z asygnarjusza.

Jeden egzemplarz każdej asygnaty przychodowej i rozchodowej, każdy oddzielnie, kasjer wszywa codziennie według numerów porządkowych, odpowiadających kolejnością zapisom w książce kasowej (prima-nota), w specjalne na ten cel okładki według miesięcy i przechowuje je w kasie.

Kasjerowi nie wolno pod żadnym pozorem przechowywać lub wydawać pieniędzy z kasy, nie zapisawszy ich na przychód lub rozchód w książce kasowej na zasadzie otrzymanych asygnat.

Codziennie po skończonych wypłatach kasjer sumuje książkę kasową, wyrzucając do drugiej rubryki dzienne sumy przychodu i rozchodu i po uzgodnieniu z księgami buchalterji, sprawdza zawartość kasy w obecności buchaltera, poczem sporządza raport dzienny kasowy i przedstawia go szefowi urzędu.

Wszystkie obroty, nie dotyczące kasy, przeprowadzają się przez książki na podstawie poleceń memorjałowych, sporządzonych z zachowaniem wszystkich, powyżej wskazanych, przepisów dla asygnat przychodowych. Wypłaty czekami w żadnym wypadku nie mogą być przeprowadzone przez kasę.

Jeżeli polecenie memorjałowe opiewa na obrót czekowy, księgowy oddaje akceptowane polecenie memorjałowe kasjerowi, który wypisuje czek z książeczki przechowywanej w kasie, zaznaczając na poleceniu numer wystawionego czeku i przedstawia go do podpisu szefowi urzędu, poczem, po odcięciu czeku, zwraca go wraz z poleceniem księgowemu, który wręcza czek stronie po dokonaniu wszystkich tych samych formalności, co i przy wypłacie gotówką (sprawdzenie upoważnienia do odbioru, pokwitowanie rachunku, potwierdzenie odbioru czeku na poleceniu). W celu kontroli wydanych czeków buchalter winien prowadzić osobną książkę pomocniczą wydanych i zrealizowanych czeków.

Każda pozycja dziennika musi posiadać odpowiedni dokument. Wpłaty i wypłaty gotówkowe winny mieć asygnaty kasowe, zaś pozycje memorjałowe, oparte na poleceniach memorjałowych, fakturach i t. d. winny posiadać odnośne dowody. Do asygnat kasowych lub poleceń memorjałowych musi być dołączony odnośny rachunek, przedstawiony do

uregulowania, lub faktura, oraz upoważnienie Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego, zaopatrzone podpisami kierownika Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego i naczelnika rachuby, względnie zastępców tychże.

Po zapisaniu odpowiedniej pozycji do dziennika i oznaczeniu numeru jej na obu egzemplarzach buchalter odrywa jeden egzemplarz polecenia memorjałowego i wszywa go kolejno do teczki, zatrzymuje u siebie na dowód prawidłowego księgowania, drugi zaś egzemplarz wraz z załącznikami klasyfikuje według rachunków Księgi Głównej.

Jeżeli w ciągu jednego dnia mamy do zapisania więcej takich pozycji, w których powtarza się ten sam wierzyciel, albo ten sam dłużnik, natenczas celem zmniejszenia liczby zapisów w dzienniku łączy się w jedną pozycję zbiorową.

Przykład:

Kasa wypłaciła w ciągu dnia kilka pozycji. Natenczas układamy jedną zbiorową pozycję i zapisujemy w dzienniku:

U 4 Rachunków
  Ma R-k Kasy,
U R-ku Pensji i zasług
  za wypłacone pensje według listy płatniczej z dn. . . . . .
U R-ku Kosztów ogólnych
  za wypłacone djety Lipińskiemu,
  za dostarczone przez firmę Wende druki, r-k z dn. . . . . L. . . .
  za dostarczone przez f-mę Drzewiecki materjały piśmienne r-k z dnia . . . . L. . .
  za opłatę telefonów r-k z dn. . . . L. . . .
U R-ku Kosztów fabrykacji
  za dostarczone przez f-mę Kanarek artykuły ekonomiczne (100 bobin bibułki papierosowej) r-k z dnia. . . . . L. . . .
  za wyrównanie rachunku za węgiel na opalanie pieców fabrycznych r-k z dn. . . L. . .
U R-ku Kosztów sprzedaży
  za opłatę listów przewozowych,
  za koszty podróży dla konwojantów.

Nie wolno w dzienniku buchalteryjnym, ani też w żadnych poszczególnych księgach głównych i pomocniczych, pod żadnym pozorem wycierać i skrobać. W razie jakiejkolwiek pomyłki w tekście lub w cyfrach, należy przekreślić je czerwonym atramentem, jednak w taki sposób, aby skreślone cyfry lub słowa były zupełnie czytelne, i wypisać właściwą sumę lub treść.

W razie wpisania mylnie całkowitej pozycji do dziennika należy ją zestornować.

Przez stornowanie rozumie się unieważnienie mylnie zapisanej pozycji w dzienniku, a uskutecznia się w ten sposób, że zapisaną pierwotnie sumę po stronie np. Debet (Winien) zapisuje się po stronie Kredyt (Ma), zaś zapisaną tę samą sumę po stronie Kredyt (Ma) zapisuje się po stronie Debet (Winien). Przy obu tych pozycjach pisze się czerwonym atramentem: „Storno" patrz dziennik poz. . . . . z dnia . . . . "

Sumy stornowane powinny być udokumentowane odnośnem poleceniem memorjałowem.

Na wypadek mylnego podsumowania dziennika, poprawia się mylną sumę przekreśleniem jej i wpisaniem nad nią sumy właściwej; następnych mylnych podsumowań (wynikłych z poprzedniego błędu) nie należy poprawiać, a wystarczy poprawić sumę ostatnią w sposób wyżej podany.

Pozycje przejściowe, nie posiadające odpowiednich dokumentów kasowych lub bankowych (a więc pieniężnych), powinny być uwidocznione w księgach dopiskiem czerwonym „Obrót".

Dziennik buchalteryjny i wszystkie inne księgi winny być starannie utrzymywane, należy unikać wszelkich plam i poprawek.

Na pierwszej stronicy księgi głównej i pomocniczych należy umieścić skorowidz, czyli spis wszystkich rachunków, kont osobowych i subrachunków pomocniczych wraz z podaniem stronicy, na której odnośny rachunek się znajduje.

Odpisy dzienników składane władzom kontrolnym, muszą być zaopatrzone datą, pieczęcią urzędową i podpisami prowadzącego dziennik i kierownika urzędu lub jego zastępcy.

Na okładce dziennika winien być wypisany urząd składający dziennik, miejscowość, nazwa dziennika, miesiąc i rok, tudzież ilość załączników.

Składanie sprawozdań.

Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego oraz fabryki i urzędy wyrobów tytoniowych składają swe miesięczne sprawozdania rachunkowe każdego miesiąca następnego po sprawozdawczym w terminach poniżej oznaczonych.

A. Generalnalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego w terminie do 20 każdego miesiąca:

a) Najwyższej Izbie Kontroli Państwa,
b) Prezydjum Ministerstwa Skarbu,
c) Głównemu Urzędowi Kasowemu.

ad a) Najwyższej Izbie Kontroli Państwa Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego składa:

1) Bilans surowy księgi głównej (w układzie wyżej podanym);
2) Wyciągi szczegółowe (odpisy) z ksiąg pomocniczych do rachunków, wymienionych w następnych punktach (3-im i 4-ym);
3) Wyciągi szczegółowe ze wszystkich rachunków (kont), wydatkowych księgi głównej, a mianowicie:
   R-ku Ruchomości,
   „ Nieruchomości,
   „ Dochodów i wydatków z nieruchomości,
   „ Pensji i zasług,
   „ Kosztów ogólnych,
   „ Fabrykatów gotowych własnych,
   „ Fabrykatów gotowych krajowych fabryk,
   „ Fabrykatów gotowych zagranicznych,
   „ Opłat celnych,
   „ Rozrachunków wewnętrznych,
   „ Innych dochodów,
   „ Depozytów,
   „ Strat i zysków:
4) Wyciągi szczegółowe (ze strony „credit") z rachunków przychodowych księgi głównej, a mianowicie: z rachunków, wyszczególnionych w poprzednim punkcie (3im) i ponadto z rachunku „Opłat monopolowych".
5) Zestawienie kasowe dochodów i wydatków Monopolu Tytoniowego.
6) Wszystkie zarządzenia, dotyczące wyrobu i sprzedaży wyrobów tytoniowych oraz cennika ich za okres sprawozdawczy, oraz umów i rozrachunków z dostawcami.

7) Wszystkich zawiadomień P. K. K. P. i P. K. O. o obrotach na rachunku bieżącym Dyrekcji w ciągu miesiąca sprawozdawczego wraz ze spisem ich oraz saldami, zaświadczonemi przez P. K. K. P. i P. K. O.

ad b) Prezydjum Ministerstwa Skarbu:

1) bilans surowy z obrotów całego Monopolu Tytoniowego,
2) wykaz statystyczny z obrotu fabrykatów gotowych całego Monopolu Tytoniowego,
3) z początkiem każdego kwartału wykaz statystyczny z obrotu surowca z ubiegłego kwartału wraz z wykazem fabrykatów wyrobionych przez fabryki państwowe z tegoż surowca.

ad c) Głównemu Urzędowi Kasowemu:

1) bilans surowy z obrotów całego Monopolu Tytoniowego,
2) zestawienie kasowe dochodów i wydatków Monopolu Tytoniowego.

B. Fabryki i urzędy sprzedaży wyrobów tytoniowych w całej Małopolsce składają w terminie do 20 każdego miesiąca Izbie Kontroli Państwa we Lwowie; Fabryka wyrobów tytoniowych w Warszawie i Urząd sprzedaży wyrobów tytoniowych w Łodzi— Izbie Kontroli Państwa w Warszawie; Urzędy sprzedaży wyrobow tytoniowych w Lublinie, Kielcach, Radomiu — Izbie Kontroli Państwa w Kielcach:

1) bilans surowy księgi głównej,
2) wyciągi szczegółowe ze wszystkich poniżej wyszczególnionych rachunków wydatkowych ze wszystkimi załącznikami i przychodowych księgi głównej oraz ksiąg pomocniczych, a mianowicie:

a) **Fabryki:**

Z rachunków: Ruchomości,
„ Nieruchomości
„ Dochodów i wydatków z nieruchomości,
„ Pensji i zasług,
„ Kosztów ogólnych,
„ Kosztów fabrykacji,
„ Kosztów sprzedaży,
„ Materjałów surowych krajowych,
„ Materjałów surowych zagranicznych,
„ Fabrykatów gotowych własnych,
„ Fabrykatów gotowych krajowych fabryk,
„ Fabrykatów gotowych zagranicznych,
„ Opłat celnych,
„ Innych dochodów,
„ Depozytów,
„ Rozrachunków wewnętrznych
„ Strat i zysków.

Ponadto wyciąg szczegółowy ze strony „credit“ „rachunku skrzyń”.

b) Urzędy **sprzedaży.**

Z rachunków: Ruchomości,
„ Nieruchomości,
„ Dochodów i wydatków z nieruchomości,
„ Pensji i zasług,
„ Kosztów ogólnych,
„ Kosztów sprzedaży,
„ Fabrykatów gotowych własnych,
„ Fabrykatów gotowych krajowych fabryk,
„ Fabrykatów gotowych zagranicznych,
„ Rozrachunków wewnętrznych
„ Skrzyń,
„ Strat i zysków.

Wyciągi z rachunków winny być szczegółowe, odpowiadające zapisom stron „Debet”, względnie „Credit”, danego rachunku księgi głównej, ew. pomocniczej, przyczem do każdej pozycji winna być dołączona odpowiednia asygnata lub polecenie memorjałowe wraz ze wszystkiemi odnośnemi dokumentami, odpowiadające danej pozycji. Dowody winny być zbroszurowane i zesznurowane według kont ksiąg pomocniczych, względnie księgi głównej, o ile odnośna księga pomocnicza nie prowadzi się i ponumerowane cyframi pozycji wyciągu. Suma wyciągu winna odpowiadać sumie obrotu miesięcznego na danym rachunku w bilansie surowym.

W wyciągach wpływów i wydatków winny być uwidocznione pozycje przejściowe, nie posiadające odpowiednich dokumentów kasowych lub bankowych (a więc pieniężnych), dopiskiem czerwonym „Obrót”.

Przy złożeniu sprawozdania za ostatni miesiąc okresu budżetowego należy to sprawozdanie uzupełnić dołączeniem szczegółowych spisów i wykazow, usprawiedliwiających wszystkie pozycje rachunku bilansu zamknięcia i otwarcia.

Ponadto Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego składają wszystkie fabryki i urzędy sprzedaży w terminie do 10-go każdego miesiąca:

1) bilans surowy,
2) odpis dziennika bez załączników,
3) odpis głównego dziennika materjałowego dla przychodu i rozchodu,
4) **tylko fabryki** odpis głównego dziennika fabrykacyjnego dla przychodu i rozchodu z początkiem każdego następnego kwartału za kwartał ubiegły,
5) odpis dziennika ekonomicznego z początkiem każdego następnego kwartału za kwartał ubiegły.

Powyższa instrukcja została zatwierdzoną przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwa i obowiązywać będzie od dnia 1 stycznia 1921 roku.

Za Ministra Skarbu:
Szef Biura Prezydjalnego:
(—) *Dangel.*

Przepisy celne.

157.

OKÓLNIK L. 3063/DC/II/21.

Do Dyrekcji Skarbu we Lwowie i Cieszynie, Dyrekcji Ceł w Poznaniu, Dyrekcji Okręgów Skarbowych w b. zaborze austrjackim oraz wszystkich Urzędów Celnych.

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że następującym czasopismom zagranicznym, wydawanym w języku żydowskim, odebrano debit pocztowy: 1) „Die Cukunft”, w New-Yorku; 2) „Haibri”, w New-Yor-

ku; 3) „Tog Wahrheit", w New-Yorku; 4) „Fortschrift", w New-Yorku.

Wobec tego powyższych pism nie należy wpuszczać do Polski.

Warszawa, dnia 30 marca 1921 r.

Za Ministra Skarbu:
Dyrektor Departamentu Ceł:
(—) *Dzierzgowski.*

Sprawy walutowe.

158.

STAN EMISJI BILETÓW POLSKIEJ KRAJOWEJ KASY POŻYCZKOWEJ

dnia 20-go marca 1921 r.

Dnia 10-go marca 1921 r. obieg wynosił	Mk. 66.655.561.358.—
Od dnia 10 do 20/III 1921 r. wypuszczono	„ 3.318.219.357.50
Do dnia 20-go marca r. b. puszczono w obieg ogółem	Mk. 69.973.780.715.50
W tem na podstawie artykułu 2 Ustawy z dnia 26-go marca 1920 r. (Dziennik Ustaw № 31 poz. 179) .	M. 4.639.185.067.47

Naczelny Dyrektor:
p. o. (—) *Bigo.*
Dyrektor Skarbca Emisyjnego:
(—) *Marjan Karpus.*

Sprawy spółdzielcze.

159.

KOMUNIKAT MINISTERSTWA SKARBU.

Państwowa Rada Spółdzielcza, której utworzenie przy Ministerstwie Skarbu przewiduje Ustawa z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. Ustaw R. P. z d. 11/XII, 1920 r., Nr. 111, poz. 733), ukonstytuowana została, jak następuje:

Przewodniczący i zarazem kierownik biura Rady: Janusz Kwieciński.

Delegaci Rządu:

1) inż. Zygmunt Chmielewski — Wiceminister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

2) Dr. Bronisław Kuśnierz — Delegat Ministerstwa Skarbu.

3) Jerzy Lubodziecki — Delegat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

4) Dr. Kazimierz Jaszczurowski — Delegat Ministerstwa Sprawiedliwości.

5) Inż. Wacław Hauszyld — Delegat Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

6) Dr. Jurkiewicz — Delegat Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

7) Marjan Prokopowicz — Delegat Ministerstwa Robót Publicznych.

Członkowie Rady, powołani przez Ministra Skarbu z pośród przedstawicieli związków spółdzielczych:

1) Dr. Franciszek Stefczyk — (Krajowy Patronat spółek rolniczych we Lwowie).

2) Leon Twarecki — (Krajowy Patronat spółek rolniczych we Lwowie).

3) Piotr Załuski — (Związek rewizyjny polskich stowarzyszeń rolniczych w Warszawie).

4) Chrystjan Rollauer — (Niem. Związek spółdzielni krajowych w Poznaniu).

5) Poseł ks. patron Stanisław Adamski — (Związek spółek zarobkowych i gospodarczych w Poznaniu).

6) Dr. Włodzimierz Seydlitz — (Związek spółek zarobkowych i gospodarczych w Poznaniu).

7) Poseł dr. Antoni Rząd — (Polski Związek rewizyjny spółek kredytowych w Warszawie).

8) Poseł Józef Spickerman — (Związek Spółek niemieckich w Łodzi).

9) Romuald Mielczarski — (Związek polskich stowarzyszeń spożywców w Warszawie).

10) Józef Grylowski — (Związek centralny stowarzyszeń spółdzielczo-spożywczych pracowników polskich kolei państwowych w Warszawie).

11) Stanisław Tor — (Związek spożywczych robotniczych stowarzyszeń spółdzielczych w Warszawie).

12) Edmund Łukasiewicz — (Centrala stowarzyszeń spożywczych robotników chrześcijańskich w Warszawie).

13) Poseł dr. Emil Bobrowski — (Związek robotniczych stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych „Proletarjat" w Krakowie).

14) Dr. Jan Dębski — (Związek rewizyjny stowarzyszeń zarobkowo-gospodarczych kółek rolniczych w Krakowie).

15) Gustaw Simon — (Związek polskich spółek wytwórczych w Warszawie).

16) Inż. Bolesław Chomicz — (Patronat spółdzielni budowlanych w Warszawie).

17) Prof. dr. Aleksander Doliński — (Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie).

(Monitor Polski Nr. 77 z 1921 r.).

Przepisy o służbie państwowej.

160.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 23 lutego 1921 r.

o podwyższeniu dodatku drożyźnianego do płacy zasadniczej funkcjonarjuszów państwowych.

Na podstawie art. 5 (ustęp ostatni) ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. Rz. P. z 1920 r. Nr. 65, poz. 429, 430, 431) i art. 10 (ustęp przedostatni

i ostatni) ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 65, poz. 436 z 1920 r.) — Rada Ministrów zarządza, co następuje:

§ 1. Począwszy od dnia 1 marca 1921 r., mnożnik dodatku drożyźnianego dla wszystkich funkcjonarjuszów państwowych podwyższa się:

w miejscowościach I klasy z 400 na 525;
w miejscowościach II klasy z 360 na 472.50;
w miejscowościach III klasy z 320 na 420;
w miejscowościach IV klasy z 280 na 367.50;
w miejscowościach V klasy z 240 na 315.

§ 2. Wyniki otrzymane z pomnożenia procentów płacy zasadniczej czyli mnożnych, ustalonych w odnośnych ustawach o uposażeniu, przez mnożniki, ustalone w § 1 rozporządzenia niniejszego a wykazujące dodatki drożyźniane w markach polskich — przedstawione są w załączonej tabeli (vide załącznik).

§ 3. Moc obowiązującą rozporządzenia Rady Ministrów, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 stycznia 1921 r. Nr. 8, poz. 39, uchyla się.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1920 r. w przedmiocie obliczania dodatków drożyźnianych do uposażenia osób wojskowych (Dz. U. Rz. P. Nr. 110, poz. 730) pozostaje w mocy.

Prezydent Ministrów:

(—) *Witos.*

Minister Skarbu:

(—) ***Steczkowski.***

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

(—) *W. Kucharski.*

(Dz. Ustaw Nr. 29 z d. 31/III — 1921 r. poz. 165).

Załącznik
do § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 1921 roku.

TABELA

dodatków drożyźnianych dla klas miejscowości od I do V z uwzględnieniem grup rodzinnych.

A. URZĘDNICY I NIŻSI FUNKCJONARJUSZE PAŃSTWOWI.

Profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni szkół akademickich otrzymują dodatek drożyźniany taki, jak urzędnicy IV, względnie V stopnia służbowego. Nauczyciele i dyrektorowie szkół średnich, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, w średnich szkołach zawodowych i dyrektorowie wszystkich szkół zawodowych, inspektorowie szkolni i ich zastępcy, w końcu pomocnicy naukowi w szkołach akademickich otrzymują dodatek taki, jak urzędnicy VI, VII, względnie VIII stopnia.

Nauczyciele szkół powszechnych i nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w niższych szkołach zawodowych — taki, jak urzędnicy VII, VIII, IX, X, względnie XI stopnia służbowego.

Instruktorowie w szkołach zawodowych pobierają dodatek drożyźniany taki, jak urzędnicy VIII, względnie IX stopnia służbowego.

Dodatek drożyźniany wynosi dla samotnych miesięcznie w markach polskich:

1. Urzędnicy:

Stopień służbowy	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
I	26.250	23.625	21.000	18.375	15.750
II	23.625	21.265	18.900	16.538	14.175
III	19.950	17.955	15.960	13.965	11.970
IV	16.800	15.120	13.440	11.760	10.080
V	15.015	13.514	12.012	10.511	9.009
VI	13.230	11.907	10.584	9.261	7.938
VII	10.920	9.828	8.736	7.644	6.552
VIII	9.555	8.600	7.644	6.689	5.733
IX	8.269	7.442	6.615	5.789	4.962
X	6.720	6.048	5.376	4.704	4.032
XI	5.355	4.820	4.284	3.749	3.213
XII	4.725	4.253	3.780	3.308	2.53[illegible]

Uwaga: Dla urzędników dawnej kategorji Vb wynosi dodatek drożyźniany w klasach miejscowości: I — 14.189, II — 12.770, III — 11.351, IV — 9.932, V — 8.513 marek polskich.

2. Funkcjonarjusze niżsi:

Stopień Płacy	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
1	3.675	3.308	2.940	2.573	2.205
2	4.200	3.780	3.360	2.940	2.520
3	4.489	4.040	3.591	3.143	2.694
4	4.988	4.489	3.990	3.492	2.993
5	5.198	4.678	4.158	3.639	3.119
6	5.355	4.820	4.284	3.749	3.213
7	5.802	5.222	4.641	4.061	3.481
8	5.880	5.292	4.704	4.116	3.528
9	6.720	6.048	5.376	4.704	4.032

3. Dodatek ten podwyższa się we wszystkich stopniach służbowych i we wszystkich stopniach płacy miesięcznej jednakowo o marek polskich:

Grupa Rodzinna	Klasa miejscowości				
	I	II	III	IV	V
Mała rodzina	2.100	1.890	1.680	1.470	1.260
Średnia rodzina	3.675	3.308	2.940	2.573	2.205
Duża rodzina	5.250	4.725	4.200	3.675	3.150

161.

Ruch służbowy.

RUCH SŁUŻBOWY.

w podległych Departamentowi Ceł Ministerstwa Skarbu urzędach celnych.

Mianowani zostali:

W Urzędzie celnym Grajewo:

Kontroler celny I klasy **Stanisław Piotrowski** — Inspektorem celnym od dnia 1 grudnia 1920 r.

W Urzędzie celnym Herby:

Kontroler celny I klasy **Edward Olędzki** — Inspektorem celnym od dnia 1 grudnia 1920 r.

Rewident celny **Antoni Białobłocki** — Kontrolerem celnym 2 klasy od dnia 1 grudnia 1920 r.

Pomocnik Rewidenta celnego **Aleksy Dubiel** — Rewidentem celnym od dnia 1 grudnia 1920 r.

W Urzędzie celnym w Warszawie:

Kontrolerzy celni 2 klasy: **Klemens Pietraszewski, Karol Tyszka, January Krajewski** i **Stanisław Guzowski** — Kontrolerami celnymi I klasy i Pomocnik Rewidenta **Marjan Piątkowski**—Rewidentem celnym, wszyscy od dn. 1 grudnia 1920 r. **Wacław Górski** — Kontrolerem celnym 2 klasy od dnia 1 grudnia 1920 r.

W Urzędzie celnym w Praszce:

Rewident celny **Ignacy Minczewski** — Kontrolerem celnym 2 klasy i pomocnik rewidenta celnego **Michał Welke** — rewidentem celnym, obaj od dn. 1 grudnia 1920 r.

W Urzędzie celnym w Sosnowcu:

Kontroler celny 2 klasy **Aleksander Milewski** — Kontrolerem celnym 1 klasy od dnia 1 grudnia 1920 r.

Etatyzowani zostali:

W Urzędzie celnym w Warszawie:

Kontrolerzy celni 1 klasy: **Aleksander Juszkiewicz, Erast-Edwin Krist, Witold Narkiewicz-Jodko** i **Rafał Kurnatowski.**

Kontrolerzy celni 2 klasy: **Karol Markowski, Władysław Możdżeński, Lucjan Siewierski.**

Rewidenci celni: **Józef Duszyński, Leonard Kozuń, Hilary Brzozowski, Henryk Atemborski** i **Jan Tawczyński.**

Pomocnik Rewidenta celnego — **Ignacy Budzowski.**

W urzędzie celnym w Sosnowcu:

Kontroler celny 1 klasy — Juljan Szykier.

Kontrolerzy celni 2 klasy: **Ludwik Krzycki** i **Zdzisław Sojda.**

Rewidenci celni: **Władysław Sosniesz** i **Jan Medyński.**

Pomocnicy Rewidenta: **Karol Knaut, Józef Cierpicki** i **Antoni Drzewiecki.**

W Urzędzie celnym w Grajewie:

Kontroler celny 1 klasy **Feliks Łuszczewski.**

Kontrolerzy celni 2 klasy: **Stanisław Łaszewski, Władysław Żemojtel** i **Józef Koliński.**

Rewidenci celni: **Bernard Sznajder, Czesław Czerwiński** i **Józef Sitasz.**

W Urzędzie celnym w Herbach:

Kontrolerzy celni 1 klasy: **Jan Janiszewski** i **Stanisław Kiełkiewicz.**

Kontroler celny 2 klasy **Leopold Tumm.**

Rewidenci celni: **Michał Milewski, Stefan Lewandowski** i **Władysław Reinson.**

W Urzędzie celnym w Łodzi:

Kontrolerzy celni 2 klasy: **Hilary Switalski, Witold Nerlewski, Albert Stecki** i **Czesław Szujecki.**

Rewidenci celni: **Kazimierz Lewandowski, Feliks Ambrożewicz** i **Konstanty Stępkowski.**

W Urzędzie celnym w Mławie:

Kontroler celny 1 klasy **Kazimierz Domański.**

Kontrolerzy celni 2 klasy: **Michał Bajko, Aleksander Markowski** i **Aleksander Olchowicz.**

Rewidenci celni: **Teofil Grodzki, Konstanty Samborski, Zygmunt Lipko, Stefan Ratkowski, Feliks Cybulski** i **Jan Fabiszewski.**

Pomocnicy Rewidenta: **Jan Lacheta, Andrzej Pietraszewski** i **Stanisław Lorenc.**

W Urzędzie celnym Aleksandrów Kujawski:

Kontroler celny 1 klasy **Kazimierz Antonowicz.**

Kontroler celny 2 klasy **Stanisław Żurkowski.**

Rewident celny **Władysław Tatarkiewicz.**

Pomocnik Rewidenta **Wacław Krzyżaniak.**

W urzędzie celnym w Raczkach:

Kontroler celny 1 klasy **Kazimierz Gorzechowski.**

Rewidenci celni: **Stanisław Skrzecz** i **Paweł Chrząstowski.**

W Urzędzie **celnym** Nieszawa:

Kontroler celny 1 klasy **Władysław Stępkowski.**

W urzędzie celnym Czeladź:

Rewident celny **Jan Nielepiec.**

Pomocnik Rewidenta **Piotr Baranowski.**

W urzędzie celnym Janów:

Rewident celny **Władysław Wasilewski.**

W urzędzie celnym Filipów:

Rewident celny **Teodor Konopko.**

W urzędzie celnym Kolno:

Rewident celny **Aleksander Welke.**

W urzędzie celnym Modrzejów:

Kontroler celny **Leon Wilczyński.**

Rewident celny **Witold Kamiński.**

W urzędzie celnym Gniazdów:

Rewident celny **Jan Radziński.**

Pomocnik Rewidenta **Bolesław Szczepkowski.**

W urzędzie celnym Chorzele:

Pomocnik Rewidenta **Józef Jankowski.**

Przeniesieni:

Kierownik Urzędu celnego w Grajewie **Stanisław Piotrowski** na stanowisko Inspektora celnego do urzędu celnego w Tczewie.

(Monitor Polski Nr. 78 — 1921 r.).

Przepisy emerytalne.

162.

USTAWA

z dnia 18 marca 1921 roku.

w przedmiocie nadzwyczajnego dodatku do stałej pensji dla weteranów 1831, 1848 i 1863 roku.

Art. 1. Weteranom powstań z 1831, 1848 i 1863 roku, pobierającym stałą pensję na zasadzie ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r., o stałej pensji dla weteranów powstań 1831, 1848 i 1863 r. (Dz. Pr. Nr. 65, poz. 397), uzupełnionej ustawą z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. Ust. z 1920 r., Nr. 2, poz. 4), ustawą z dn. 8 czerwca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 50, poz. 306) i ustawą z dnia 9 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 61, poz. 385), przyznaje się, począwszy od dnia 1 stycznia 1921 r., na czas trwania wojną wywołanych stosunków ekonomicznych, nadzwyczajny dodatek do pobieranej pensji, w kwocie 1.500 marek miesięcznie.

Art. 2. Wdowom po weteranach 1831, 1848 i 1863 r., pobierającym pensję, na mocy wyżej wspomnianych ustaw, przyznaje się, począwszy od dnia 1 stycznia 1921 r., na czas trwania wojną wywołanych stosunków ekonomicznych, połowę sumy dodatku, ustalonego artykułem 1.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Marszałek:

(—) *Trąmpczyński.*

Prezydent Ministrów:

(—) *Witos.*

Minister Spraw Wojskowych:

(—) *Sosnkowski.*

Minister Skarbu:

(—) *Steczkowski.*

(Dz. Ustaw Nr. 29 z d. 31/III — 1921 r. poz. 164).

163.

USTAWA

z dnia 17 marca 1921 roku.

w przedmiocie przyznania ponownego nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego dla cywilnych emerytowanych funkcjonarjuszów państwowych i kolejowych, dla nauczycieli szkół powszechnych, średnich i wyższych, jakoteż dla wdów i sierot po nich oraz księży emerytów, w końcu dla emerytów wojskowych b. państw zaborczych, tudzież wdów i sierot po nich.

Art. 1. Osobom, otrzymującym na podstawie ustaw z dnia 31 lipca 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 65, poz. 392), z dnia 8 stycznia 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 4, poz. 18), z dnia 5 marca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 23, poz. 127), rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 sierpnia 1920 r. (Monitor Polski Nr. 207 z r. 1920), w końcu ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 67, poz. 452) dodatki drożyźniane do emerytur, pensji wdowich i sierocych, pobieranych ze Skarbu Państwa Polskiego — przyznaje się począwszy od dnia 1 stycznia 1921 r., aż do czasu ogólnej regulacji emerytur, tudzież pensji wdowich i sierocych na zasadach polskiej ustawy emerytalnej, ponowny nadzwyczajny dodatek drożyźniany w wysokości całego, dotąd przez nich pobieranego zaopatrzenia ze wszystkiemi po dzień 31 grudnia 1920 r. przysługującemi dodatkami drożyźnianemi.

Art. 2. Taki sam dodatek przyznaje się osobom, pobierającym dary z łaski o ile przy przyznaniu tego daru nie zastrzeżono wyraźnie, że dodatki drożyźniane do przyznanego z łaski zaopatrzenia nie będą przysługiwały.

Art. 3. Wdowom i sierotom po funkcjonarjuszach państwowych polskich, którym przyznano zaopatrzenie na zasadzie art. 32 Tymczasowych przepisów służbowych (reskrypt Rady Regencyjnej z dnia 11 czerwca 1918 r. (Dz. Pr. Nr. 6, poz. 13 z roku 1918), przyjmując za podstawę wymiaru uposażenie czynnych funkcjonarjuszów, według zasad ustaw o uposażeniach z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 65, poz. 429—436), ustali wysokość dodatku drożyźnianego w każdym poszczególnym wypadku Minister Skarbu, na wniosek właściwej władzy naczelnej.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Skarbu.

Marszałek:

(—) *Trąmpczyński.*

Prezydent Ministrów:

(—) *Witos.*

Minister Skarbu:

w z. (—) *Rybarski.*

(Dz. Ustaw Nr. 31, z dn. 6/IV 1921 r., poz. 179).

BILANS POLSKIEJ KRAJOWEJ KASY POŻYCZKOWEJ.

(TYMCZASOWY)

10 Lutego 1921 r.

STAN CZYNNNY

Zapas Kruszcu	Monety złote po kursie paryt. (według marki niemieckiej) i Złoto w sztabach i szt. à Mk. 2790 za Kg. czystego złota	Mk. 12.695.265,83	
	Monety srebrne i bilon zagr. po kursie par.	„ 38.299.759,51	
	Bilon własny	„ 923.436,39	Mk. 51.918.461,73
Banknoty zagraniczne po kursie parytetowym			„ 87.574.927,73
Weksle Zredykontowane			„ 1.021.530.999.51
Banki „Nostro"		„ 21.306 247 34	
Banki Niemieckie		„ 373.122.531,56	„ 394.428.778,90
Pocztowa Kasa Oszczędności			„ 937.198.811,22
Niemiecka Komisja Odszkodowań i inne r ki w likwidacji			„ 25.232.271,71
POŻYCZKI: terminowe, towarowe i otwarty kredyt			„ 3.704.540.486,91
Dług Skarbu Państwa			„ 68.625.000.000,—
Papiery własne			„ 131.899.021,64
MINISTERSTWO SKARBU			
	Za skupiony kruszec po paryt.	Mk. 15.211.571,63	
	Różnicę kursową kruszcu	„ 280.129.582,49	„ 295.341.154,12
Inne Aktywa			„ 6.263.889.210,86
		Razem	Mk. 81.538.554.124,33

STAN BIERNY.

Fundusz Rezerwowy			Mk. 16.383.642,70
Obieg Banknotów			„ 57.778.477.679,50
RACHUNKI ŻYROWE			
	a) Centralna Kasa Państwowa	Mk. 482.946.958,74	
	b) Poczt. Kasa Oszczędn.	„ 2.151.352.055,81	
	c) Kasy Państw. i Wojsk.	„ 5.364.686.305,89	
	d) Inne	„ 7.699.366.334,79	„ 15.698.351.655,23
MINISTERSTWO SKARBU			
	Za depozyt kruszcu po kursie paryt.		„ 15.260.495,66
Skarb Narodowy			„ 3.808,334.90
Inne Pasywa			„ 8.026.272.316,34
		Razem	Mk. 81.538.554.124,23

Ilość rachunków żyrowych 4616.

Obroty Izby Rozrachunkowej w Warszawie i Poznaniu od 1/I do d. 10/II 1921 r. włącznie Mk. 4.038.649.631,90.

Na poczet pożyczek przejętych 11 listopada 1918 r. do dn. 10 stycznia 1921 r. wpłynęło Mk. 109.143.188,64.

Naczelny Dyrektor p. o. (—) Bigo. Dyrektor Centralnej Księgowości p. o. (—) Rybiński.

Bilans Banku Zjednoczonych Ziem Polskich

na 30 listopada 1920 r.

Stan czynny.

		Marki i fen.
Kasa		32,782,569.59
R-k bieżący w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczk.		23,997,650.53
„ „ „ Pocztowej Kasie Oszczędności		288,620.90
Skup weksli		84,645,211.70
„ kuponów i papierów wylosowanych		
Papiery publiczne własne		51,431,151.07
Monety obce		3,021,805.67
Pożyczki terminowe na zastaw papier. publiczn.		998,812.47
„ bezterminowe (on cal) zabezpieczone papierami publicznemi		120.238,032.58
Korespondenci:		
1) pozostałości na ich rach. (loro)	134,178,154.00	
2) „ na rach. Banku (nostro)	19,078,417.93	153,256,571.93
Nieruchomości		10,843,129.61
Urządzenia i ruchomości		1,536,257.25
Rachunki przechodnie		15,505,244.58
„ Zarządu z Oddziałami		47,464,390.78
Koszty Handlowe		6,835,745.47
		552,845,194.13

Stan bierny.

		Marki i fen.
Kapitał zakładowy		100,000,000.—
„ zasobowy		5,000,000.—
Wkłady:		
1) kapitały na lokacji	1,041.970.35	—
2) na rachunek przekazowy	195,653,228.73	196,695,199.08
Kasa przezorności i Pomocy pracown. Banku		
Weksle redyskontowane		41,222,361.14
Korespondenci:		
1) pozostałości na ich rach. (loro)	70,387,440.41	
2) „ na rach. Banku (nostro)	34,833,002.31	105,220,442.72
Przekazy do zapłacenia		2,217,438.35
Należności skarbowe		129,271.92
Procenty i prowizje		11,046,586.86
Dywidenda niepodniesiona		42,955,282.15
Rachunki przechodnie		48,358,611.91
„ Oddziałów z Zarządem		
		552,845,194 13

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, Spółka Akcyjna.

BILANS w dniu 31 grudnia 1919 roku.

Stan czynny.

		Marki	fen.
1. Kasa		117992	49
2. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa		3600000	—
3 Instytucje Kredytowe		9099218	60
4. Papiery publiczne z kuponami bieżącemi		11601611	77
5. Nieruchomości		2924381	50
6. Pożyczki hipoteczne		490320	—
7. Rezerwa premji należna od Towarzystwa Ubezpieczeń		1166476	05
8. Dłużnicy:			
a) Reprezentacje i Ajenci Towarzystwa	Mk. 6989245.81		
b) Towarzystwa Ubezpiecz.	„ 8872691.29		
c) Różne należności	„ 1298119.94	17160057	04
9. Papiery procentowe i akcje, stanowiące kaucje:			
a) Członków Rady T-wa	Mk. 342900.-		
b) Ajentów Towarzystwa	„ 396116.—	739016	—
10. Papiery procentowe Kasy Przezorności i Pomocy		1035328	—
		47934401	45

Stan bierny.

		Marki	fen.
1. Kapitał zakładowy: Rb. 2000000.—, na poczet którego wniesiono przy I-ej Emisji 50% czyli po Rb. 125. na 8000 akcji po kursie 216.-	Mk. 2160000.		
II-ga Emisja w d. 31 grudnia 1919 r. wniesiono 50% na powiększenie kapitału na 8000 akcji po Mk. 540.—	„ 2160000.—	4320000	—
2. Kapit. zapas.—Rb. 500000.—t.j.	„ 1080000.		
w d. 31 grudnia 1919 r. wniesiono przy II-ej Em.	„ 1008000.-	2088000	—
3. Fundusz organizacyjny—w dniu 31 grudnia 1919 r. wniesiono przy II-ej Em.		432000	—
4. Fundusz na umorzenie aktywów niepewnych		1000000	—
5. Rezerwa na pokrycie różnicy kursu papierów publicznych		191426	59
6. Fundusz na umorzenie wartości domów		54669	06
7. Premje rezerwowe na udział Towarzystwa		6150400	—
8. Rezerwa na nieuregulowane szkody na udział Towarzystwa		6153181	—
9. Rezerwa przemji przypadająca Tow. Ubezp.		1135766	39
10. Długi hipoteczne		870000	—
11. Dywidenda niepodniesiona		105787	58
12. Podatek skarbowy		651252	89
13. Opłata stemplowa		75236	75
14. Wierzyciele:			
a) R-k Tym. biura Towarz. w Kijowie	Mk. 218596.61		
b) Towarzystwa Ubezpiecz.	„ 14147676.48		
c) Instytucje Kredytowe	„ 904654.33		
d) Różni	„ 3376291.57	18647218	99
15. Rachunki do uregulowania		609945	47
16. Kaucje: a) Członków Rady Towarzystwa	Mk. 342900.—		
b) Ajentów Towarz.	„ 396116.-	739016	—
17. Kasa Przezorności i Pomocy		1035328	—
18. Zyski i Straty		3675172	73
		47934401	45

Bilans Banku Ziemiańskiego,

założonego przez Tow. Kredytowe Ziemskie w Królestwie Polskiem, na 1-go Marca 1921 roku.

STAN CZYNNY

Kasa i monety	Mk. 17,496,096.84
Sumy do dyspozycji Banku	„ 78,105,741.97
Skup pap. wył. i kuponów	„ 5,631.88
Papiery publiczne własne	„ 30,344,880.76
Weksle inkasowe	„ 143,725.—
Weksle zdyskontowane	„ 41,583,488.—
Pożyczki specjalne	„ 67,057,806.—
„ na zabezp. hipot.	„ 37,645,872.—
Otwarty kredyt	„ 64,865,678.84
Zastawy	„ 570,768.22
Korespondenci loro	„ 46,713,759.27
„ nostro	„ 8,649,662.21
Przechodnie	„ 919,648.75
Oddziały	„ 22,319,399.44
Ruchomości	„ 288,227.96
Wydatki bieżące	„ 11,565,526.98
	Mk. 418,275,914.12
Depozyty	Mk. 213,639,052.20
Różni za nasze depozyty	„ 6,467,628.78
	Mk. 220,106,680.98

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy	Mk. 6,480,000.—
Kap. Rezerwowy	„ 378,617.04
Obligacje Banku	„ 15,467,024.—
Lokaty	„ 20,323,679.53
Rachunki bieżące	„ 179,295,989.86
Kasa Przezorności	„ 300,927.52
Korespondenci loro	„ 77,325,118.94
„ nostro	„ 29,332,173.30
Oddziały	„ 22,237,111.13
Należności skarbowe	„ 97,939.73
Przechodnie	„ 43,222,550.33
Redyskonto	„ 16,001,000.—
Procenty i prowizje	„ 7,813,782.74
	Mk. 418,275,914.12
Różni za swoje depozyty	Mk. 180,700,412.98
Depozyt własny	„ 39,406,268.-
	Mk. 220,106,680.98

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, Spółka Akcyjna.

Sprawozdanie z czterdziestego dziewiątego roku działalności, t.j. za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1919 r.

ROZCHÓD.

			Marki i fen.	
Dział ogniowy. Szkody pogorzelowe z lat ubiegłych po potrąceniu udziału reasekur.	Mk. 3317750.56			
Szkody pogorzelowe wynikłe w 1919 r. . . Mk. 16858221.79				
Po potrąceniu udziału reasekuracji . . . „ 4051972.74		„ 12806249.05		
Prowizja od premji zebranej .		„ 6544466.71		
Udział w kosztach administracji		„ 4282468.77		
Premje rezerwowe na udział Towarzystwa na 1920 r. . .		„ 6054800	33005735	09
Dział kradzieżowy.				
Szkody kradzieżowe wynikłe w 1919 r. Mk. 107666.70				
Po potrąceniu udziału reasekuracji . . . „ 85260.33		Mk. 22406.37		
Prowizja od premji zebranej		„ 134465.51		
Udział w kosztach administracji		„ 100036.54		
Premje rezerwowe na udział Towarzystwa na 1920 r. . .		„ 95600.-	352508	42
R-k Zysków i Strat.				
Na fundusz na umorzenie aktywów niepewnych		Mk. 522478.24		
Na fundusz emerytalny dla urzędników		„ 900000.-		
Na gratyfikacje dla urzędników w dniu 50-cioletniego jubileuszu T-wa		„ 1100000.—	2522478	24
Przewyżka zysków			3675172	73
			39555894	48

PRZYCHÓD.

			Marki i fen.	
Pozostałość zysków z r. 1918			126	07
Dział ogniowy. Premje rezerwowe na udział Towarzystwa z 1918 r.		Mk. 5952700.-		
Rezerwa na nieuregul. szkody po d. 31 grudnia 1918 r. . . .		„ 4302817.-		
Zbiór premji w 1919 r. . . Mk. 32816033.34				
Po potrąceniu premji przekazanej . . „ 13136355.53		„ 19679677.81		
Prowizja od premji przekazanej		„ 3014558.09		
Opłaty polisowe i porto . . .		„ 692336.94	33642089	84
Dział kradzieżowy.				
Zbiór premji w 1919 r. . . Mk. 678521.93				
Po potrąceniu udziału reasekurac. . . . „ 519189.62		„ 159332.31		
Prowizja od premji przekazanej		„ 171803.87		
Opłaty polisowe i porto . . .		„ 23062.48	354198	66
R-k Dochodów z majątku Towarzystwa.				
Procenty od funduszów Towarzystwa		„ 161580.07		
Dochód z papierów publicznych		„ 759801.95		
Dochód z nieruchomości Towarzystwa		„ 35490.05		
Różnica na kursie zrealizowanych walut obcych		„ 4602607.84	5559479	91
			39555894	48

Podział Zysków.

			Marki i fen.	
1.	Na podatek od zysków		1250000	—
2.	„ kapitał zapasowy		800000	—
3.	„ dywidendę 9% czyli po Mk. 24.30 od akcji . . .	Mk. 194400.—		
	„ „ dodatkową 6% czyli po Mk. 16.20 od akcji .	„ 129600.—	324000	—
4.	„ tantjemę dla Rady Zarządzającej		235060	—
5.	„ gratyfikację dla urzędników		700000	—
6.	„ zasiłek dla wdów i sierot po urzędnikach Towarzystwa		10000	—
7.	„ instytucje dobroczynne		50000	—
8.	„ zwroty dla ubezpieczonych		302400	—
9.	Do przeniesienia na rok 1920		3712	73
			3675172	73

STAN RACHUNKÓW

Banku Angielsko-Polskiego, Spółka Akcyjna w Warszawie

zrzeszony z The Britisch Overseas Bank L-td London.

po dzień 30 Listopada 1920 r. i 31 Grudnia 1920 r.

Stan Czynny.	Marki	f.	Marki	f.
Kasa gotowizną	2918367	81	3570180	37
Rachunek przekaz. w Polskiej Krajowej Kasie Poż.	32894248	28	26324862	68
Rachunek przekaz. w Pocztowej Kasie Oszczędności	579639	98	1780443	66
Skup weksli	10296009	—	17578561	—
Weksle i dokumenty do inkasa	69464261	76	68365052	16
Pożyczki hypoteczne	400000	—	—	—
Monety i dewizy	1206	55	856086	73
Papiery publiczne własne	5407508	63	5192515	33
5% Pożyczka Odrodzenia	2016944	—	2016944	—
Papiery wylosowane i kupony	5536	47	16152	83
Spec. rach. bież. zabezp. papierami	1351234	80	2027297	—
Korespondenci—dłużnicy	—	—	—	—
Ich rachunki (Loro)	7722699	99	3080805	92
Nasze rachunki (Nostro)	6613772	54	10918734	65
Koszty handlowe	2367535	78	3039441	20
Koszty organizacji i inwentarz	1394248	23	1674570	03
Rachunki przechodnie	533387	20	533387	20
Rachunek Zarządu z oddziałem w Łodzi	—	—	—	—
	143966601	02	146975034	76

Stan Bierny.	Marki	f.	Marki	f.
Kapitał zakładowy	25000000	—	25000000	—
Kapitał zapasowy	—	—	—	—
Rachunki przekazowe	6685540	06	10464573	91
Lokaty terminowe	23105	—	100105	—
Korespondenci—wierzyciele	—	—	—	—
a) należności korespondentów	30907466	25	30973583	52
b) weksle i dokum. do zainkasowania.	70302531	01	68604193	66
Przekazy do zapłacenia	4396751	08	4735176	28
Procenty niepodniesione	—	—	—	—
Dywidenda niewypłacona	—	—	—	—
Procenty i prowizje	6536710	87	6982932	96
Zyski i Straty	—	—	—	—
Rachunki przechodnie	114496	75	114469	43
Rachunek oodziału w Łodzi z Zarządem	—	—	—	—
	143966601	02	146975034	76

Stan Rachunków Banku Handlowego w Warszawie z dniem 30 listopada 1920 r.

	STAN CZYNNY.		Marki	fen.
1	Gotowizna:			
	a) w kasie	M. 126.840.417,25		
	b) w bankach	„ 962.593.520,79		
		M. 1.089.433.938,04		
	c) wylos. papiery publ. i kupony	„ 6.649.359,82		
	d) dewizy i kupony zagraniczne	„ 188.202.792,72	1.284.286.090	58
2	Papiery publiczne własne:			
	a) papiery skarbowe	M. 109.634.428,83		
	b) inne papiery.	„ 14.706.049,75		
	c) funduszu rezerwowego	„ 19.735.155,71	144.075.634	29
3	Pożyczki na zastaw papierów publiczn.		135.008.619	89
4	Skup weksli		370.034.832	62
5	Dłużnicy w rachunkach bieżących		1.440.511.804	35
	(Pozatem poręczenia: M. 42.068.389,48)			
6	Rachunek z Oddziałami Banku		566.058.532	28
7	Nieruchomości		11.547.073	67
8	Weksle protestowane i moratoryjne		1.414.023	03
9	Weksle do inkasa		284.648.758	07
10	Inkaso u Korespondentów		68.079.405	44
11	Wydatki bieżące		62.656.457	93
12	Rachunki przechodnie		36.906.441	94
			4.405.227.674	09

	STAN BIERNY.		Marki	fen.
1	Kapitał własny:			
	a) zakładowy	M. 108.000.000,—		
	b) fundusz rezerwowy.	„ 54.000.000,—		
	c) rezerwa specjalna	„ 1.203.831,40	163.203.831	40
2	Wkłady:			
	a) rachunki przekazowe	M. 586.438.578,72		
	b) lokacje	„ 146.503.314,45		
	c) rachunki bieżące	„ 2.501.372.687,06	3.234.314.580	23
	(Pozatem poręczenia	M. 42.068.389,48		
3	Rachunki w Banku Państwa	M. 33.595.730,23		
4	Weksle redyskontowane	„ 36.942.535,62	70.538.265	85
5	R-k Kasy Przez. i Pom. Urzędn. Banku	M. 4.594.065,62		
	z tego nabyto papierów za	„ 2.357.984,03	2.236.081	59
6	Rachunek z oddziałami Banku		352.153.135	16
7	Różni za inkaso		413.254.034	45
8	Dywidendy niepodniesione		2.503.998	07
9	Procenty i prowizje		114.180.056	56
10	Rachunki przechodnie		52.843.690	78
			4.405.227.674	09

UWAGA: Do powyższego zestawienia wzięto dane z bilansu Oddziału w Piotrogrodzie z d. 31 grudnia 1916 r. oraz z bilansu Oddziału w Kijowie z d. 31 października 1919 r.

XVIII. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

Towarzystwa Akcyjnego Warszawskiej Fabryki Mebli Stylowych Z. Szczerbiński i S-ka

za okres od 1-go lipca 1919 r. do 1-go lipca 1920 r.

Rachunek Strat i Zysków

DEBET.	Rub.	kop.	Marki	fen.	KREDYT.	Rub.	kop.	Marki	fen.
Wynagrodzen. Zarządu i Administr.	108985	95	235409	65	Pozostałość z zysku 1918/19 r.	358	92	775	27
Podatki i patenty	26936	90	58183	75	Dochody:				
Ubezpieczenia od ognia .	16661	51	35988	86	„ z produkcji fabrycznej .	179518	60	387760	15
Opał i Światło	56111	94	121201	80					
Reperacje maszyn, bud. i narz. .	76138	96	164460	15	„ ze sprzedaży magazynu mebli w Warszawie . .	864313	47	1866917	10
Procenty od długów . . .	6091	10	13156	78					
Koszty ogólne interesu . . .	15507	50	33496	20	„ sprzedaży magazynu pokryć	369097	64	797250	90
Koszty utrzym. magazynu mebli w Warszawie	321318	90	694048	82					
Koszty utrzym. magazynu pokryć	117915	03	254696	46					
Czysty zysk	667620	84	1442061						
	1413288	63	3052703	42		1413288	63	3052703	42

B I L A N S

na dzień 1-szy lipca 1920 roku.

STAN CZYNNY.	Rub.	kop.	Marki	fen.	STAN BIERNY.	Rub.	kop.	Marki	fen.
Nieruchomości Fabryczne . .	749495	23	1618909	70	Kapitał Zakładowy	700000	—	1512000	
Ruchomości Fabryczne . . .	38891	14	84004	85	Kapitał Amortyzacyjny . . .	188101	35	406298	90
Kasa	281819	25	608729	55	Kapitał Zapasowy	59028	39	127501	30
Remanenty	2216303	07	4787214	65	Wierzyciele	2225462	29	4806998	55
Dłużnicy	564707	99	1219769	25	Depozyty	30000	—	64800	
Depozyty	30000	—	64800	—	Sumy Przechodnie	22518	14	48639	20
Sumy Przechodnie	11514	33	24870	95	Zysk	667620	84	1442061	—
	3892731	01	8408298	95		3892731	01	8408298	95

Zarząd Towarzystwa: Szczerbiński Zdzisław, Roesner Bogusław, Kozłowski Stefan.
Zastępcy Zarządu: Pietraszkiewicz Stanisław, Szczerbiński Jerzy.
Komisja Rewizyjna: Gołkowski Jan, Jentys Tadeusz, Kamiński Antoni, Loga Wacław.
Buchalterka Główna: Kulczycka Janina.

Zgodnie z uchwałą Ogólnego Zebrania Akcjonarjuszy z dn. 12 marca r. b. pozostały czysty zysk Mk. 1442061.- przeznacza się:

na kapitał amortyzacyjny . . . . Mk. 68349.40
„ „ zapasowy . . . . „ 216310.—
„ dywidendę . . . . „ 393120.
„ dodatkowe wynagrodzenie zarządu . . . . . „ 213336.-
„ podatki i do przeniesienia na rok przyszły . . . . „ 550945.60

Wypłata dywidendy od dn. 14-go marca 1921 roku.

Komisja Likwidacyjna Kieleckiego Towarzystwa Akcyjnego sztucznych nawozów i innych przetworów chemicznych w Kielcach

w myśl § 65 Ustawy Towarzystwa wzywa wierzycieli tegoż Towarzystwa, aby w ciągu trzech miesięcy od daty dzisiejszej pod skutkami prawa zgłosili swoje pretensje do Komisji Likwidacyjnej w Kielcach ulica Leonarda Nr. 14.

Komisja likwidacyjna Tow. Poż. Oszczędn. „2-ga Kasa Kredytowa" Warszawa, Czackiego 16.

Na zasadzie postanowienia Walnego Zebrania w dniu 10 marca r. b., zawiadamia niniejszym o likwidacji T-wa, wzywając równocześnie wierzycieli kasy po odbiór wkładów oszczędnościowych w myśl art. 76 Ustawy nowej.

Zarząd Kieleckiego Towarzystwa Akcyjnego sztucznych nawozów i innych przetworów chemicznych w Kielcach

podaje do wiadomości Pp. Akcjonarjuszów i wszystkich osób, z interesami Towarzystwa styczność mających, że w myśl uchwały Nadzwyczajnego Ogólnego Zgromadzenia Akcjonarjuszów z dnia 22 stycznia 1921 roku przystąpiono do likwidacji Towarzystwa.

Bilans T-wa Poż.-Oszczędn. „2-ga Kasa Kredytowa"

Warszawa, ul. Czackiego 16 za rok 1920.

Aktywa; Ruchomości 5633 mk. 63 f., kasa 17655 mk. 93 f., w bankach 120648 mk. Udziały innych 259 mk. 20 f. Pożyczki 254933 mk. 46 f. Strata za rok 1920—40.119 mk. 19 f. Razem 439249 mk. 41 f.

Passywa: Udziały 31814 mk. 06 f., wkłady 381252 mk. 55 f., procenty należne 25933 mk. 08 f. Podatki skarbowe 198 mk. 68 f., depozyty 51 mk. 04 f., razem 439249 mk. 41 f.

Rachunek zysków i strat: Koszty handlowe 83484 mk. 56 f. Etat Zarządu 13564 mk. 09 f. Lokal 8815 mk. 91 f., procenty od wkładów 17275 mk. 55 f., razem 123140 mk. 11 f. Procenty od pożyczek 59596 mk. 88 f., różne 549 mk. 05 f., pożyczki stracone odzyskane 22874 mk. 99 f. Strata za rok 1920 — 40119 mk. 19 f., razem 123140 mk. 11 f.

Bilans Stow. Pożyczkowo-Oszczędnościowego w Wiślicy

za 1919 r.

Stan bierny: fundusz udziałowy 4.823,53; zapasowy i specjalne 480,44; wkłady 55.053,20; Inne 256,61. Stan czynny: papiery procentowe 5.493,75; pożyczki 49.231,—; ruchomości 155,99; inne 41,67; straty 69,79; gotówka 5.621,58. Bilans 60613,78.

STAN RACHUNKÓW BANKU KUPIECKIEGO ŁÓDZKIEGO W ŁODZI

na dzień 31 Grudnia 1920 r.

Stan Czynny.	Centrala	Filja w War.	Razem
	Marki i fenigi		
1. Gotowizna w kasie	9917173.41	29987823.28	39904996.69
2. Pozost. w P. K. K. P.	308739.51	1179462.25	1488201.76
3. „ P.K.O. .	—		
4. Pieniądze zagraniczne	844061.88	3140826.67	3984888.55
5. Przekazy i weksl. zagraniczne . . .	8927.03	3746220.15	3755147.18
6. Papiery procentowe własne . . .	—		
a) Papiery Państwowe	5208876.36	3182428.33	8391304.69
b) hypoteczne i komunalne	1204615.18	971837.33	2176452.51
c) akcje	117936.	7557396.30	7675332.30
7) Papiery proc. fund. rezer.	1273988.37	—	1273988.37
8) Weksle zdyskontowane	19111562.24	13697727.67	32809289.91
9. Rachunki otwart. kred.	—	—	—
a) zabezp. pap. publ.	320588.80	6870758.82	7191347.62
b) „ wekslami .			
c) „ inemi wartościami			
10. Pożyczki terminowe			
a) zabezp. pap. publ.		14708.35	14708.35
b) innemi wartościami		—	—
11. Rachunki koresp. (Loro)			
a) korespondenci krajowi	11637851.92	39160979.56	50798831.48
b) korespondenci zagraniczni	—	1719769.32	1719769.32
12. Rachunki nasze u koresp. (Nostro) .			—
a) w bankach krajowych	—	7735793.44	7735793.44
b) w bankach zagranicznych	3471128.69	983559.63	4471127.43
13. Nieruchomości . .	207222.17	—	207222.17
14. Koszty handlowe .	3487567.80	4253110.70	7724239.39
15. Inkaso weksli . .		753949.45	753949.45
16. Rachunki z Oddziałami	18381374.74	—	18381374.74
17. Różne rachunki .	3403784.44	1806915.37	5210699.81
	78905398.54	126763266.62	205668665.16

Stan Bierny.	Centrala	Filja w War.	Razem
	Marki i fenigi		
1. Kapitał Zakładowy	27000000		27000000.—
2. „ zapasowy Ustawy	3396375.34		3396375.34
3. Wkłady	—		—
a) terminowe . . .	360860.20	596875.07	957735.27
b) Rachunki czekowe	25778123.01	25913713.47	51691836.48
4. Redysskonto weksli		196098.54	196098.54
5. Rachunki koresp. (Loro)			—
a) Korespondenci krajowi	4114740.32	23363783.71	27478524.03
b) korespondenci zagraniczni		12392713.97	12392713.97
6. Rachunki nasze u koresp. (Nostro)			
a) w bankach krajowych	—	6205442.21	6205442.21
b) w bankach zagranicznych	6738238.64	12538760.23	19276998.87
7. Procenty i prowizje	3985341.17	6376212.72	10361553.89
8. Różni za inkaso .		3543155.03	3543153.03
9. Rachunki z Oddziałami		25900188.20	25900188.20
10. Różne Rachunki .	7531719.86	9736323.47	17268043.33
	78905398.54	126763266.62	205668665.16

Tłoczono w Drukarni Państwowej. Miodowa 20. № 13427. 2. IV.. 5000.